דער קענעדער איד

THE ISRAELITE — Canadian Jewish Weekly — 796 Main Street.

Vol. III. No. 18. Winnipeg, Thursday, June 20th, 1912.

וויניפעג, דאנערשטאג, ה" תמוז, תרע"ב.

אַ יונגער סטודענט, אַ בּוירגלאַר.

ארטהור טארווילסאן, א סטודענט פון פיערטען קורס, דער זוהן פון א הי־נען גלה, איז פארנעבּראכט געווארען און געריכט אויף דער קלאגע פון בּוירגלארי.

דער יונגערמאן איז ארעסטירט גע־ווארען דריי אזייגער פאר טאג פון א פאליסמאן וועלכער האט איהם בּע־מערקט ארויסגעהן פון א בּוטשער שאפּ אין פארטיידזש עוועניו וואו ער האט ארויסגענומען פון א רעדזשיסטער 35 סענט. ער האט נאכהער געפּרוּבירט אויך אריין אין א גראסערי סטאר, אבּער דער פאליסמאן האט איהם בּאלד ארעסטירט.

פאר'ן געריכט האט ער געוויינט און געבּעטען מען זאל רחמנות האבּען אויף זיין מוטער, וועלכע וועט ניט איבּער־טראגען די שאנדע.

J. S. GISS

591 פּאָרטיידזש פהאָן שערבּרוק 3600

(נעארבּייט בּיי הארסאן בּעי)

ליידיעס און מענער שניידער.

גאראנטירט א פּיינעם סטייל און גוט געפּיט־

מיין ארבּייט מאכט אייך שעהן אויסזעהן (43

נ. סגל'ס בּעקעריי

איז דאס איינציגע פּלאץ, וואו בּרויט, בּולקע ווערט געבּאקען ריין און זויבּער. בּרויט ווערט אויך דעליווערט צו הויז. טעלעפאנירט אב סט. דזשאן 1488 אדער קומט אין

510 סעלקירק עוועניו.

אַ טאָג פון אונגליקען אין וואַנקאָווער.

לעצטער זונטאג איז געווען א בּעזונ־דערער טאג פון אונגליקליכע עקסי־דענטען אין וואנקאווער. די צאהל פער־אומגליקטע און גע'הרג'עטע דורך פער־שיעדענע עקסידענטס דערגרייכט בּיז צעהן. די עקסידענטען זיינען ווי פאלגט. צוויי דער'הרג'עט פון א טריין, איינער דערטרונקען שיפענדיג זיך אויף א לאד־קע, איינער דער'הרג'עט פון סטריט קאר, איינער פון אן אויטאמאבּיל, איי־נער איז אראבּגעפאלען פון א שיף און איז דערטרונקען געווארען, איינער — פון סטריט קאר און בּרעכט אויס א פוס א. ז. וו. און אלעס אין איין טאג.

דוד הייטנער טויט.

מיטוואך 19טען יוני אום 4 אוהר נ.מ. איז אנגעקומען די ידיעה אז דוד הייט־נער איז געשטארבּען אויף זיין פארם עסטערהאזי, סאסק.

דוד הייטנער איז ניט פרעמד צו די אידען אין וויניפּעג. אבּוואהל עס איז ערשט 4 יאהר זייט ער האט זיך דא בּעזעצט, דאך איז ער אין דער קורצער צייט געווען טהעטיג אויף אלע געבּי־טען פון קהל'שען לעבּען: ער איז געווען צו ערשט דירעקטאר און נאכהער פּרע־זידענט פון דער היבּרו בּענעוואלענט סאסייעטי, ער איז אויך געווען פאר א יאהר צייט פּרעזידענט פון דער תלמוד תורה, ער איז אויך געווען א מיטגליעד פון די בּני ציון און די בּני בּרית. איבּע־ראל האט ער געגעבּען מיט דער פולער האנד.

די לויה איז געווען דאנערשטאג פריה

זעהט אטרופּין'ס אדוו. אויף פּיידזש 8.

אַ שטיעף פאָטער אַלס מערדער.

וויקטאר עריקסאן, א פארמער גע־בּען מוס דזשאו, איז ארעסטירט און געשטעלט געווארען פאר א געריכט פאר שלאגען מערדעריש און הרג'ענען זיין שטיעף קינד. דער דאקטאר ווי אויך די עדות צווישען וועלכע אויך זיין איי־גענע פרוי פיגורירט, געבּען איבּער שוידערליכע פאקטען. די הענט בּיים קינד זיינען געווען אויסגעדרעהט, די פינגער צובּראכען, די נאז צוקלאפּט און צובּראכען, פון בּיידע אויערען האט געגאסען בּלוט, דאס גאנצע לייבּ בּע־דעקט פון שווארצע און בּלויע וואונדען און די ליפּען פערשוואלען. עס ציינט זיך ארויס אז דער מערדער האט גע־מאטערט דאס קינד אויף א בּרענענדען אויווען. בּיים מערדער איז ערשט דריי מאנאטען זייט ער האט געהייראט מיט דיעזער פרוי און ער האט ווייזט אויס בּעשלאסען פּטור צו ווערען פון איהר דריי יעהריג קינד אויף אן אינקוויזיטא־רישען אופן.

פרוי אַוויאַיטאָר דער'הרג'עט

דזשולי קלארק פון דענווער, קאל., איז דער'הרג'עט געווארען אראבּפא־לענדיג מיט איהר בּיפּלעין, ווערענד זי האט געמאכט פּראקטיק, פארבּעריי־טענדיג זיך צו א לופטפליה־רייס וואס האט געזאלט פארקומען.

שיעור אַ דועל.

ניט בּעשערט אונז, וויניפּעגער, בּיי־צוואוהנען טאקע אן אמת'ען דועל אזוי ווי אין די צייטען פון פּושקין און אנעגין. א יונגער דייטשער אימיגראנט עריק האוזמאן איז בּעשולדיגט געווא־רען אין פּאליס קארט פאר ארויסרופען זיין קאמעראד דזשארדזש העגין אויף א דועל. דער יונגער דועליסט האט חושד געווען זיין פריינד העגין אז ער שטערט איהם אין זיין ליעבּע צו א יונ־גער דייטשקע און האט איהם געשיקט א בּריעף, אויפפאדערנדיג איהם צו א דועל מיט דער בּעהויפּטונג אז נור בּלוט קען ענטשיידען ווער פון זיי איז בּע־רעכטיגט צו דער ליעבּע. העגין אבּער האט געדענקט אנדערש און האט די בּריעף איבּערגעגעבּען אין פּאליס קארט יעצט זיצט ער אין טורמע און שרייט „דאנער וועטער, ווי נעמיין, ווי לומפּיג!"

דער טעלעפאן נומער פון „איד" איז סט. דזשאהן 2213.

וויכטיגע ציפערען פון אָרימקייט.

די קריסטליכע אסאשיאייטעד טשא־ריטי האבּען ערשט פערעפענטליכט זייער יעהרליכען בּעריכט. עס שטעלט זיך ארויס אז אין גאנצען האבּען זיך געווענדעט נאך הילפע 861 פּערזאן, 221 פון וועלכע זיינען ניט בּעפריעדיגט געווארען אויף די רעקאמענדאציאנען פון די אינוועסטיגייטארס. די איבּעריגע 640 קייסעס ווערען צוטהיילט ווי פאלגט: 127 האבּען געמוזט האבּען שטיצע, ווייל זיי האבּען ניט קיין בּע־שעפטיגונג; 144 קראנקע, 41 פער־שטעהען ניט ארומצוגעהן מיט געלד (ניט שפּארזאם געגוג, ד. ה. די מענער האבּען דורכשניטליך גוט פערדיענט, אבּער די פרוי האט ניט געוואוסט ווי צו פיהרען די בּעל הבּית'שקייט אזוי, אז עס זאל בּלייבּען אויף די ווינטער מאנאטען), 93 פעלע, פרויען מיט פא־מיליעס וועלכע זיינען פערלאזען פון זייערע מענער און שפּייזער, 25 היימי־שע אונגליקען ווי עקסידענטס מיט קינדער אדער פרוי, 40 אוננארמאלישע אויפפיהרונג ווענען די סאסייעטי האט צוריק ארויפגעפיהרט אויף'ן רעכטען וועג, 29 אלטע און אונפעהיגע צו אר־בּייט, 68 אלמנות און יתומים וועלכע האבּען זיך געגויטיגט אין צייטווייליגע הילף, 62 פערשיעדענע און 11 וועלכע איז דאך געלונגען אבּצונארען די אינ־וועסטיגייטארס.

איבּעריג צו זאגען ווי וויכטיג דיעזע ציפערען זיינען. עס וואלט ווינשענס־ווערטה זיין צו וויסען אן עהנליכע סטאטיסטיק פון אונזערע טשאריטיס.

אין דער צעמענט מאַנגעל.

צו פערהיטען די געפאהר וועלכע עס האט געדראהעט די וועסט צו בּלייבּען אין מיטען דער ארבּייט אויס מאנגעל אין צעמענט, האט די פעדע־ראלע רעגיערונג בּעשלאסען ארונטער־צונעהמען 50 פּראצענט פון דער דיוטי פון יונייטעד סטייטס צעמענט. דאס הערענדיג האבּען די צעמענט מאנו־פעקטשורערס פון דער איסט זיך גע־ווענדעט צו דער רעגיערונג מיט א בּקשה אז דיעזע לייכטערע אבּצאהלונ־גען זאלען בּלויז זיין פאר דעם צעמענט וועלכער געהט אין דער וועסט פון (גרעיט לייקס) פּארט וויליאם א. ד. ג. זאגסט, טענה'ן זיי, וועלען זיי זיין גע־צוואונגען צו שליסען זייערע פּעק־טארים.

דער שניידער סטרייק אין מאָנטרעאָל.

צו דער ארמער סטרייקער איז יעצט צוגעקומען נאך אן אבּטהיילונג פון 185 קאטערס. פון די סטרייקער האבּען זיך ארום צוויי הונדערט צוריקגעקעהרט צו דער ארבּייט אין די שעפּער וואס הא־בּען געסעטעלט מיט דער יוניאן. אין די שעפּער וואו עס געהט אן דער סטרייק איז דערווייל שטיל. נעבּען יעדען שאפּ זיינען אוועקגעשטעלט פּיקעטס וועלכע האבּען די אויפגאבּע ניט נור צו זעהן אז עס זאלען ניט ארויפגעהן ארבּייטען קיין סטרייק בּרעכער, נור אויך צו בּע־ריכטען וואס פאר א סחורה עס קומט אריין אדער געהט ארויס, כדי מען זאל וויסען אויף זיכער אז די קלאדינג פון די שעפּער וואו ס'געהט אן דער סטרייק ווערט ניט געמאכט אין אנדערע שע־פּער. לויט די בּעאמטע פון דער יוניאן קענען די מאנופעקטשורער ניט בּעקו־מען קיין ארבּייטער אין טאראנטא, האמילטאן אדער לאנדאן, אנט., ווייל צוליעב דעם סטרייק אין מאנטרעאל איז דארטען דער שניידער טרייד אויף'ן בּעסטען מצב. די מאנופעקטשורערס טענה'ן ווידער אז יעדער טאג קומט זיי אן אפּליקיישאנס פון ארבּייטער און עס וועט לאנג ניט דויערן בּיז זיי וועלען אנפילען זייערע שעפּער מיט הענט. מען פערשטעהט אבּער אז דאס איז בּלויז א קלאנג אום אבּצושרעקען די סטרייקער.

לויט א בּריעף פון מר. ל. כאזאנא־וויטש אין „פארווערטס" זיינען אין דעם סטרייק בּיי 4 טויזענד ארבּייטער, מע־נער, פרויען, אידען און קריסטען. אין דעם בּריעף דערצעהלט דער שרייבּער אז אויך די מאנטרעאלער בּאסעס הא־בּען געפּרוּבּירט אנצואווענדען דעם זעלבּען שענדליכען מיטעל ווי זייערע חברים אין פּעטערסאן און ערקלעהרט אז די אידישע יוניאן איז מיט'ן סטרייק אויסען ארויסצושמייסען די קריסטליכע שניידער ארבּייטער פון דעם טרייד.

דאס איז געווארען א ניי לומפּיש מיטעל בּיי די בּאסעס וואו מען ער־קלעהרט א סטרייק. גראד דא, אין מאנטרעאל, האבּען זיך די בּאסעס דא־מיט נור לעכערליך געמאכט, דען קיי־נער גלויבּט זיי ניט. עס קען אבּער ערגעץ וואו פּאסירען אז מען זאל גראד יא גלויבּען אין אזא לומפּיגען בּלאף און דורך דעם אויפהעצען איין טהייל ארבּייטער אויף דער צווייטער.

קבּצנים ערוואַכט.

א סנעפּ פון $1000.00 צו מאכען. פון א שמעק טאבּאק בּיז א הויז, פון א קבר בּיז א פּאלאץ, פון א טשיקען קופּ בּיז א קאזארמע. און אלעס פון אלעס וואס איהר ווילט און קענט ניט קריגען ערגעץ אנדערש, קענט איהר קריגען בּיי דער

שיללער און ניומאַן ריעל עסטייט קאָמפּאַני.

מיר קויפען, טריידען, און פערקויפען לאטס, הייזער, פארם לאנד. מיר קויפען און קריגען אגריטענטס אף סייל, מארטגיידזשעס א. ז. וו.

אַ געלעגענהייט פון אַ קבּצן אַ מולטיבּיליאָנער צו ווערען.

א בּלאק וואס בּרענגט אריין $4,500 א יאהר אינקאם צו פערקויפען פאר $28,000. $5,000 אין קעש, בּאלאנס אין טרייד, לאנד אדער לאטס.

ווענדעט זיך צו

SCHILLER & NEWMAN

REAL ESTATE

880 Main Street — Phone St. John 162

ערשטער אידישער ריעל עסטייט אָפיס אין דער נאָרד ענד.

ווער עס האָט הייזער אָדער לאָטס צו פערקויפען, אָדער ווער עס וויל קויפען; ווער עס וויל בּייטען לאַטס פאַר הייזער אָדער פאַרמס, זאַל זיך ווענדען צו

בּ. ראָבּינסאָן און זאָהן

אין 1-2 292 סעלקירק עוועניו — פהאָן סט. דזשאָן 2445

נעמען אָן הייזער צו פערענטען און רענטען. שבת געשלאָסען, זונטאָג אָפען

רעזידענס 539 פּריטשאַרד עוועניו — פהאָן סט. דזשאָן 737

קאָנטראַקטאָרס און בּילדערס. (44

EST. 1879

ALLOWAY & CHAMPION

איבּ איהר דענקט אַהיים צו פאָהרען.

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופריעדענשטעלען. מיר זיינען אגענטען פאר די גרעסטע און בּעסטע שנעל שיף קאמפּאניעס. אונזערע אידישע בּעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דיענסט צו געבּען אייך אלע אויסקינפטע ווענען אייער רייזע. מיר האלטען שטענדיג אין אונזער קאסע א גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמ־רע געלדער און פערקויפען צו מעסיגע פּרייזען. געלד געשיקט אין אלע וועלט טהיילען.

אָללאָוועי און טשעמפּיאָן — בּענקערס און בּראָקערס

AC · 362 & 667 MAIN STREET · AC

דזשאָבּ פּרינטינג אין אַלע שפּראַכען ווערט אָנגענומען אין אָפיס פון „איד", 796 מיין סטריט.

הומאר וויץ סאטירע.

שבת אויבס.

באַנצע שריי.

אויפ'ן פריפעטשאָק.

(נאכגעמאכט ווארשאווסקי'ן ווי אן אמת'ער גנב).

אויפ'ן פריפעטשאָק ברענט אַ פייעריל
און אין שטוב איז היים, —
און אַ שרייבעריל נאָך נאָר אַ פייעריל
לערנט אלף בית.
— זאָג זשע תכשיט'ל, זאָג זשע נחת'ל,
וואו דו האַלטסט שוין דאַ?
— כ'לערן טראָף אצינד, אָט איז אַ פתח'ל:
פתח אַלף — אָ.

אויפ'ן פריפעטשאָק ברענט אַ פייעריל
און אין שטוב איז היים, —
פאַר אַ שורה כאַפט ער שוין אַ גרייצעריל
שרייבט, נעהט אָב מיט שוויים.
אַ דעקאַדענט שוין, האָט זיין גלייכען ניט,
סיידען עדגאַר פאו,
דאַנקען נאָט, געכאַפט אַצינד דעם רעכטען שניט:
חיריק אַלף — אַ.

דאַרף אַמאָל דערהערען אונזער שטערן
אַ נייעס: סטיל מאָדערן, —
שרייבט ער שוין ליעדער, ליטעראַטור,
גראַם־שטראַם־באַם — שור־בור.
,בלאָזען ווינטעלעך, בילען הינטעלעך',
שוויבלען, גריבלען פינטעלעך,
הפקר פעטרישקע! קיין עברי אלין ניטא:
קמץ אַלף — וויאָ!

ווי דערלעבט מען שוין אַן אַקאַדעמיעלע
אין אַ גוטער שעה,
אַ סטיפענדיום מאַכען מיט אַ פרעמיעלע
פאַר קמץ אַלף — אָ.

פון רעדאקציאָן: ווען איהר האָט עס שוין יאָ איבערגעלייענט (אַזאַ נאַריש־קייט), דאַן זינגט עס איבער מיט דער מעלאָדיע פון וואַרשאַווסקי'ן, זעצט אַוועק ס'ווייב ביי דער פיאַנאָ, זאָל זי עס אייך איבערשפּיעלען און ערשט נאַכהער טרעפט, ווער איז עס אָט דער תכשיט, דער פּאָעט.

נאָטיצלעך.

פון א נארד ענדער.

אוי די היצען, די היצען!
די ,פאָלקסשטימע' איז שוין אויך אויסגעדאַרט געוואָרען.

* * *

צו די, וועלכע ווייסען ווי אָבצושעצען די ווערטה פון דער ,טיטאַניק' אונגליק, בעלאַנגט אויך דער פעראיין ,אידישע יוגענד', וועלכער אַדווערטייזט און צעהלט דעם פראָפיט פון זיין פּיק־ניק און דעם רעכנונג פון דעם ,טיטאַ־ניק'־אונגליק.

* * *

אַז חי נאַטור אַפילו איז געגען די הי־גע געָנאָסען, קען מען זעהן פון דעם, וואָס ס'גראָד געוואָרן אַ שטורם און דער ,קאַפּיטאַן' און ,אונזער וועג ווייזער' האָט נעבעך געמוזט אַרויסשטעלען די צונג (זעהענדיג ווי די שיף שיפעלט זיך אָהן איהם)...

* * *

דער ,וועג ווייזער' איז אַדווערטייזט אַלס אַ ,מאָנאַט שריפט'. משמעות, נור אויף איין מאָנאַט.

נו, אַ דאַנק נאָט כאָטש דערפאַר.

* * *

ווען דעפּס האָט זיך דערוואוסט אַז א. ז. האָט צוקאַטעוועט זיין ,קינדהייט' האָט ער זיך פערשאָלטען למאַי ער איז אַלס קינד ניט געשטאָרבען און דער־לעבט צו אַריינפאַלען אין זיינע הענט.

* * *

ער האלט עס אויף שבת

אַ רב'ס אַ זוהן, זייענדיג אין דייטש־לאַנד האָט געקויפט דעם רב אַ מתנה אַ שעהנע ליולקע.

דעם רב איז די ליולקע זעהר געפע־לען געוואָרען און בעטראַכטענדיג זי אויף אַלע זייטען, האָט ער זיך אָנגעהו־בען: כ'לעבען, עס איז נאָר אַ שאָד צו נוצען אַזאַ ליולקע אויף אין מיטען דער וואָך. איך וועל זי האַלטען נור לכבוד שבת.

אונזערע וויניפּעגער ליטעראַטען.

(פאַלשטענדיגער בעריכט)
פון שטאָדט רעפּאָרטער.

דער געוועזענער ,ווידער קלאַנג' און פערשיעדענע אַנדערע קלאַנגען־רע־דאַקטאָר האַלט שוין ביי ענדערען אַ צווייטען ראָמאַן. זיין פעדער מאַכט אַפּנים ,גאָלדענע' אויספּעכען.

* * *

דער ,קאָלאָניסט' האָט זיך אַזוי גלענ־צענד אַרויפגעאַרבייט, דאָס ער לויפט שוין אַרום פערקויפען אַ ,סנאַפּ'.

* * *

דער איבערפיהרער און בעאַרבייטער אויס פויליש און דייטש, האָט געמאַכט אַ רייזע צו די קאַלטע בעדער...

* * *

דער ,בייסיקעל רעפּאָרטער' האָט אָנגעשריבען אַ פּאַר גוטע קאָרעספּאָנ־דענצען אין ,טאַגעבלאַט' און פון גרויס בעגייסטערונג פון די ,געלונגענע' שריי־באַכץ, איז ער אַרונטערגעפאַלען פון בייסיקעל און איז איז אויף אייביג פער־בליבען אַ קאַליקע.

* * *

דער ,ביטראַק' האָט געמאַכט פּאַרט־נערשיפּ מיט הערר מעפיסטאָ און מען האָט אָנגעפאַנגען צו אימפּאָרטירען פון די פעראייניגטע שטאַטען אויבס פאַר שבת. און ווען ניט די קענעדער שיק־סעס וואָלטען זיי נאָך ביז היינטיגען טאָג זיין ,קאָנטראַבאַנדיסטען'.

* * *

דער פּובליציסט, היסטאָריקער, פּאָ־עט און פּראָבלעמען שרייבער האָט בעשלאָסען צו אָפּפערען זיך פאַר דער סטודיום פון קריסטענטהום. די מיט־גליעדער פון ,יוגענד פעראיין' זיינען העכסט צופריעדען פון זיין אָפּפערווי־לינקייט.

* * *

ר' ברוך'ל האָט אַרומגעשפּאַצירט אַ גאַנץ יאָהר ביז שפּעט אין דער נאַכט אין מצרים און האָט נאָר ניט בעמערקט אַז ליבעראַלע שיקסעס דרעהען זיך אַרום איהם.

* * *

י. פּ. האַלט אין איין פּאָרטזעצען זיי־נע ,וויניפּעגער נאָטיצען'. פיעלע זיינען מיט דער מיינונג אַז זיינע נאָטיצען פאַר די לעצטע עטליכע וואָכען זיינען די בעסטע.

THE

Canada Financial Corporation, Ltd.

קאַפּיטאַל $500.000

העד אפיס:

נאָרטהערן קראַאון בענק, פּאָרטידזש עוועניו | ווינניפּעג, מאַנ.
סטאָק דעפּאַרטמענט: 222 פּאָרטידזש עוועניו

באארד אף דירעקטארס: פּרעזידענט, וואלענטין ווינקלער, מ. פּ. פּ.; וויס פּרעזידענט און מענעדזשער דירעקטאר, דזשאן מעקייוער, קאפּיטאליסט; סעקרעטאר און טרעזשורער, י. א. פלעטשור, באריסטער

דירעקטארען: דר. ר. מ. סימפּסאן, פּרעזידענט אף אמעריקאן פּאבליק העלטה אסא־סיאיישאן; ב. שראנגע, מאנופעקטשורער; דר. פּ. לאשאנס.

דער צוועק פון דער קאמפּאני איז אויפצוקויפען ,אגרימענטס פאר סייל' און מארטגיידזשעס מיט א געגוגענדען דיסקאונט וואס וועט ברענגען גוטען פּראפּיט. יעדער ביזנעס מאן ווייס וואס פאר א פּראפּיטען עס ברענ־גען די אגרימענטס פאר סייל צו די וואס בעשעפטיגען זיך דערמיט. אגב איז דער קרן געזיכערט, ווייל דאס איז קיין ספּעקולאציאן, נור א זיכערע ביזנעס אונטערנעהמונג. די קאמפּאני טהוט שוין ביזנעס און די פּראפּיטען זיינען גרעסערע ווי מען האט ערווארטעט.

די אויבענדערמאהנטע דירעקטארען זיינען גענוג גאראנטיע אז אלעס וועט געפיהרט ווערען אויפ'ן פּראקטישען, ביזנעסמעסיגען און ערענטליכסטען אופן.

איינגאנצען איז פאראן 5 טויזענד שעהרס, פון וועלכע איבער צוויי טויזענד זיינען אויספערקויפט געווארען צו היופּט בעוואוסטע און גוט בע־קאנטע ביזנעס לייט. מיר האבען נאך ביי 3 טויזענד שעהרס צו פערקויפען.

פּרייז פאַר שעהר איז $100
מיט אַ פּרעמיום פון $15

דער טערמין: $65 קען איינגעצאהלט ווערען באלד אין קעש, פאר וואס דער שעהרהאלדער בעקומט א סערטיפיקייט, אדער: $25 קעש און באלאנס אין 3, 6 און 9 מאנאטען אהן אינטערעס.

ווענען איינצעלהייטען זיך ווענדען צו

PH. NEY & CO.

222 Portage Ave. Winnipeg, Man.
Phone main 1288

41)

חכמה'לעך.

פון דזשיימס.

ווענען אַ ,ביבער' דערצעהלט מען פאָלגענדעס: אַז ווען ער טרעפט אויף זיין וועג אַ פאַסקע יאָמערט ער פיטער־ליך און געהט דאָך אַריין אין פאַסטקע. מיט היינטיגע יונגע לייט ווען זיי געהען הייראַטהען איז אויך דאָס זעלבע.

* * *

ווארנונג.

מר. זוסמאַן, אייער אויפקלערערענ־דער און פּראָפּאַגאַנדיסטישער וויץ אין ,וועג ווייזער' לגבי דעם ,אויפרוף' שרייבער, האָט געווירקט אויף מר. ניו־מאַן צו ערקלעהרען, אַז אויב איהם וועט ניט געלונגען צו ענטפערען אייך אין אַ שאַרפזיניגען וויץ?...

נעווער מיינד, ער איז אַ געזונדער בחור.

* * *

די ,אידישע יוגענד' האָט זיך שטאַרק דערפרעהט מיט דער ערשיינונג פונ'ם ,וועג ווייזער', וואָרום איצט קענען זיי סטאַפּען פאָרלעזען דר. זשיטלאָווסקיס ,עם הארצות. זיי האָבען שוין געפונען אַ גרעסערען אַנטיק.

* * *

ווי מערקווירדיג! אָבער עס איז אַ פאַקט דאָס פיעלע צנועות לאָזען זיך פון מצוה ווענען קיבעצען. ווען אַשטיי־נער וואָלט ,די נענאָסיכע ראָזאַ עלקין' ערלויבען זיך צו קיבעצען? אָבער ווי געזאָגט, פון מצוה ווענען איז דאָך ניט שייך.

* * *

מ'זאָל ניט פערגעסען אַז אַלע גענגער פון וויץ און אין קיבעץ זיינען אָפּפער פון דעם.

* * *

ווילסטו אויסנעהמען ביי אונערפאַה־רענע מיידלעך און פיעל ערפאַהרענע באָיעס, זאָלסטו זיין ערנסט.

די נאָהענטסטע פּלאַנעטע צו דער ערד אונטער דער זונן איז די פרוי, וואָרום זי מאַכט איהר גאַנג צום ,זוהן' אין 9 מאָנאַט.

* * *

צום בלוי־רויטען לץ

(א שיטערע נעדיכט צוזאמענגעשטעלט פון איינעם וואס איז א בעלן צו לעזען גרייזען אהן א וועג ווייזער).

ס'איז **זייער** פיין
וואָס מ'האָט דעם **שונה**
אַריינגעזעצט אין **תפסה,**
כאָטש ס'איז **אפילה**
אַביסעל **פעראהט**
אָבער ס'וועט **גיין.**
שונים זיינען ניט
קיין **מלכים'לאך**
אפילא דעמאָלט ווען
זיי זיינען אין **תחריכים.**
עפשר וועט די
אוטאקראטי דאָך פערשווינדען
פין אונטער דער **זוהן**
און פון דער **מיעסער**
באַנדע די **השאים**
וועט ווערען **אטעל.**

פון דער רעדאקציאָן: מיר בע־טען די לעזער צו צוזעצען אַ גראַם צום ליעד און אָבשיקען עס צו ז. פּראַסאוו, דוכט זיך, ער וואהנט אין ,מיסטעטשקא וויניפּעג', נומער איינס.

* * *

שנעל געהאלפען

גאַסט (צום רעסטאָראַטאָר): הערט נור צו מיסטער, דעם סטייק קען מען דאָך קוים זעהן.

רעסטאָראַטאָר (צום קעלנער): דזשאָן ברענג גלייך נאָך אַ לאָמפּ.

פאָטאָגראַפער.

צו יעדען גאַנצען אדער האלבען דאזן בילדער, בעקומט איהר זעקס פאסטיל קארדס בילדער פריי.
4.3)
Smith's Art Gallery, 405 Selkirk Avenue

די בעסטע שרייב מאַשין אין דער וועלט.

די נייע ,,15 קאראט" ל. ס. סמיטה און בראָס. שרייב מאשין.

The New "15 Jewel" L. C. Smith & Bros. Typewriter.

בעסטע, שטאַרקסטע, שנעלסטע, שענסטע.

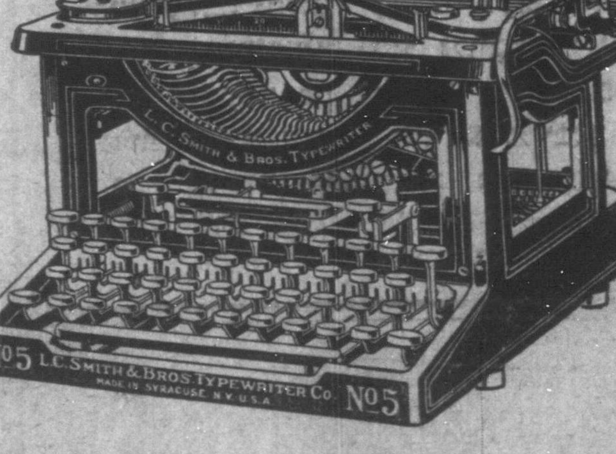

א וואונדערבאַרער אַרבייטער.

מיר ערזוכען אייך העפליכסט צו זעהן דיעזע נייע ,15 קאראט' מאדעל נומער 5 מאשין בעפאר איהר קויפט זיך א שרייב מאשין. אונזער מאשין איז ווירקליך די בעסטע וואס איהר קענט קויפען פאר געלד. איהר קענט זי אויך קריגען אויף לייכטע אויסצאהלונגען. מיר האבען אויך אנדערע זעהר בילינע שרייב מאשינען צו פערקויפען.

The Smith Visible Typewriter Co. Limited.

20 Princess Street Phone Garry 4975

N. WEXLER, Manager. נ. וועקסלער, מענעדזשער.

יוסף יפה

טרינק ליעדער.

1.

אין מיין יונגנד פלעג איך שטענדיג
קלערען, טראכטען זעהר פיעל:
וואס אזוינס איז אונזער לעבען
און וואס האט עס פאר א ציעל?

און וואס איז די וועלט אין גאנצען?
פלעג איך טראכטען טאג און נאכט.
איצטער, ברידער, אויף דער עלטער
האב איך אלין שוין מיר דערטראכט.

אונזער וועלט איז נור א קרעטשמע,
זאלט איהם, ברידערלעך, פערשטעהן,
וואו מיר רוהען אב א ווײלע
און מיר מוזען ווייטער געהן.

צו אין ליכטיגען גן עדן,
צו אין ארצה, טיעף אין דר'ערד,
וויים דער אויבערסטער אליין נור
וואו עס וועט אונז זיין בעשערט.

אבער זיינען מיר אויף דער וועלט
לאמיר לעבען מיט א געשמאק:
אז מיר זיינען יא אין קרעטשמע,
לאמיר מאכען כאטש א קנאק!

2.

טרעפט, ווער איז דער קלונסטער מאן
אויף דער וועלט געוועזען?
שלמה? — אסור, אויב איך גלויב,
כאטש כ'האב דאס געלעזען.

ביסמארק? גלאדסטאן? ביקאנספילד?
אסור ניט — א מכה!
ווען ס'איז איינער קלוג געווען,
איז עס נח טאקע.

דען דעם וויין ארויסגעבראכט.
האט זיין שארפער מח —
אי, א חכם איז געווען
נור דער זיידע נח!

ווען ער וואלט חלילה אונז
ניט דעם וויין געגעבען,
ביטער וואלט דאך איצט געווען
אונזער זיסעס לעבען.

טויט וואלט זיין די גאנצע וועלט;
אלע וואלטען שטומען —
צונעטריקענט וואלט געווען
לייננסט די צונג צום גומען.

און דעריבער לאמיר איצט
שנעל די כוסות פילען
און א לידעלע א פיינס
זינגען איהם און שפיעלע.ן

דען אין וויין, אין גוטען וויין
ליענט דעם מענשענס כח —
אי, א חכם איז געווען
נור דער זיידע נח!

וואסער, קאפע סעלצער, טיי,
ווער קען דאס פערטראגען!
ס'פלייסקעט זיך נור גאנץ אומזיסט
אין דעם מענשענס מאגען!

איבערהויפט וואס וואסערדיג,
זאלט איהר גוט געדענקען,
איז נור פאר בהמות גוט —
זאלען זיי זיך שווינקען!

אז ,דער מענש שטעהט אונבעדינגט
פון בהמות העכער',
האט אונז נח איבערצייגט
מיט דעם וויין אין בעכער.

יא, אין וויין, און נור אין וויין
ליענט דעם מענשענס כח —
אין גן עדן זיי געבענשט,
קלוגער זיידע נח!

3.

און דונערט און בליצט עס, איך שרעק מיך ניט אב:
עס ציטערט מיין הארץ ניט, איך בויג ניט מיין קאפ.

צו שילט איהר, צו לויבט איהר אין טאג מיך אריין —
איך זינג מיר מיין לידעל און לוסטיג זאל זיין.

א פלעשיל שאמפאניער, א גוטע ציגאר,
א מיידעל א שעהנע, דערצו ניט קיין נאר.

א ליעדעל אין הארצען, א פידעל אין האנד —
און שלאגט אייך מיר אלע דעם קאפ אן די וואנד.

(נו־יארק).

- - Professional Column - -

דר. א. בערקאוויטש.

נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אב.

Dr. A. BERCOVICH

360 Selkirk Ave. Phone St. John 1652

Dr. G. KALICHMAN

אידישער דאקטאר, דיפלאמירט אין רוסלאנד דייטשלאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און קינדער קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 11, פון 1 ביז 4 און פון 6 ביז 9. 52-7)

453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772

Dr. A. H. SILVERMAN

אידישער דאקטאר, שטודירט און דיפלאמירט אין אויסלאנד, די סטייטס און קענעדא. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 10, 1 ביז 3 און פון 6 ביז 8

250 סעלקירק עוועניו

אקעגען קווינס האל. פהאן סט. דזשאן 1280

Dr. R. L. HURST

פיזישאן און סורדזשאן. בעפאלמעכטיגט פון „ראיאל קאלעדזש אף פיזישאנס", לאנדאן. ספעציאליסט פאר הארץ, נערווען און פרויען קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 10 ביז 12, פון 3 ביז 5 און פון 7 ביז 9. פהאן מיין 814

305 קענעדי בילדינג, פארטיידזש עוו.

רייסט ניט די ציינער.

אויב איהר האט טראבעל מיט ציין, קומט אריין צו די ערשטע אידישע ציין דאקטוירים אין דער נארד ענד

דר. ר. מאנהייט און דר. ק. מארדע.

עקספערט דענטיסטען און סורדזשענס.

אונזער בעהאנדלונג איז אויף דעם ארענטליכסטען אופן, אונזערע פרייזען מעסיגע. מיר זיינען נעסט אין דער נארד ענד און וועלען אונזערע פאציענטען בעטראכטען אלס פריינד.

547 סעלקירק עוועניו

פהאן סט. דזשאן 5447

פינקעלשטיין און לעווינסאן

לאיערס און באריסטערס.

105 באן אקארד בלאק.

טעלעפאנס: מיין 1544 און מיין 1545

R. A. W. Magnussen, M. A.

רעכטספערטהיידיגער, אדוואקאט א. ז. וו.

925 מיין סטריט, וויניפעג.

אפען פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 6 אוהר נ. מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

Monteith, Fletcher & David

באריסטערס און סאליסיטארס

403 נארטהערן קראון בענק, קארנער פארטיידזש און פארט. פהאן מיין 669

MAX MAINS

נאטארי פובליק

פערשיעדענע דאקומענטען בעוארגט, איז אין פערבינדונג מיט'ן רוסישען קאנסול. אפיס שטונדען יעדען אבענד. 84)

612 סטעלא עוועניו

PHILIP NEY

נאטאריוס

נעזעצליכע פאפירען פערפערטיגט, איבערזעצונגען אין און פון פערשיעדענע שפראכען. נאטוראליזיישאן פייפערס, מערידזש לייסענס

222 פארטיידזש עוו. פהאן מיין 1288

WILLIS & CO.

בייליפס און עטרייזערס.

רום 18, טריידערס בענק פהאן מיין 4070
433 מיין סטריט וויניפעג, מאנ.
42) מענעדזשערס רעז. פהאן סט. דזשאן 724

Miss A. GOLDSMITH

333 Burrows Avenue

ניט לעססאנס אין פיאנא שפיעלען

מעסיגע פרייזען. 25-7)

דארפט איהר לייהען געלד?

פיר וואס פיר א צוועק ניט איז ווענדעט זיך צו

ב. שעפס

דעם עלטסטען אידישען פייער אינשורענס און פינאנשעל אגענט אין וויניפעג.

401 סעלקירק עוו. פהאן סט. דזש. 1490

Office: Bank of Toronto.
Phone Garry 706.
523)

בוקקיפער

וויל האבען שטונדען ארבייט. האט א דיפלאם פון רוסלאנד און פון די סטייטס. זיך ווענדען 4-3) The Israelite, 796 Main St. Box 3

פאטראנייזט אונזערע אדווערטייזער.

ALFRED JACKSON

ליטאן גארדענס. און אינסייד סאבדיוויזשיאן. פאר איינצעלהייטען פרעגען אין

522 מיין סט. סוויט 3, פהאן גערי 3076

COHEN & MEYEROWITZ

קאנטראקטארס און בילדערס

683 אלפרעד עוועניו.

די בעסטע אינפארמיישאנס פריי. בעפאר איהר בילדעט, זעהט זיך מיט אונז.

בראטמאן'ס ליקער הויז

האלסייל שנאפס און ביער. ספעשיל רעקאמענדירט פאר חתונות, צופריעדענהייט גאראנטירט. דעליווערט איבער גאנץ שטאדט.

225-223 לאגאן עוו., קאר. קינג סטריט

פהאן גערי 3258 52-7)

סטאר בייסיקל שאפ 559 פארטידזש

W. Lawrence, Prop.

אלערהאנד נייע און סעקאנד הענד בייסיקלס צו פערקויפען און פערענטען

פהאן שערברוק 2939 43)

The McKinley Transfer Co.

קאר. קינג און רופערט סט.

אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508

פיאנא מואווינג ספעשיל, מעביל און באגאזש טראנספעהס. 33-7)

The Empress Laundry Co.

ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידענגעשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שיקען גלייך נאך אייער באנדעל. ערשטע קלאס מאשינערי.

74-76 אייקינס סט. פהאן סט. דזש. 300

איידיאל באד אונטער א נייער מענעדזשמ.

פליין, טירקישע און שווים בעדער פיר ליידיס און מענער, גוטער בארבער אין קאנעקשאן. אפען טאג און נאכט. כשרה מקוה. 44)

ה. וואלדמאן, פראפ.

256-260 Jarvis Ave. Phone St. John 519

The Royal Candy Kitchen.

622 מיין סטריט פהאן גערי 71

דריי טהירען פון די סטארלאנד

ביי אונז איז ערשטע קלאס קענדים, פרישע היימישע קענדים יעדען טאג. 52-6)

נייע בארבער שאפ

אין 241 דאפרין עוו.

פראקטישער בארבער פון אלד קאנטרי. א קלינעם שייוו און גוטען העירקאט. סיגארס, טאבאק און קאסמעטיק צו מעסיגע פרייזען.

אויפמערקזאם.

איהר בויעט א הויז, איהר ווילט האבען אייער פלאמבינג געמאכט ביי אן עקספערט פלאמבער און צו א מעסיגער פרייז, טעלעפאנירט אב צו מיר, איך וועל באלד קומען, ווייל איך גאראנטיר מיין ארבייט. 43)

מאקס נעמער, פלאמבער און גאז פיטער

551 דאפרין עוו. פהאן סט. דזשאן 171

ענגעל און אווענס

עלעקטרישאנס

מופען פון 817 מיין סטריט

אין 823 מיין סטריט. 44)

איהר ווילט פאהרען ווי א פריץ?

דאן קויפט אייערע הארנעס ביי

דזש. בעקער, 73 דערבי סטריט.

נעהמט אן אלערהאנד רעפעירינג. 522)

סעם וואולף

האט געעפענט א נייע בלעקשמיד שאפ אין קארנער ראפינסאן און פלארא עוו. אלע ארבייט ווערט אטענדעט ריכטיג און צופריעדענשטעלענד. 43)

געהט ניט בארוועס, ווייל ביי

לעאן טרענובאוו אין 883 מיין סט.

קענט איהר פיקסען אדער קויפען א פאאר שיך פאר גאר בילינ. 526)

סטאפט א ווײלע.

צו די בילינסטע פרייזען קענט איהר קריגען אייערע שיך אין 905 מיין סט. אויך ווערען געפיקסט שיך גוט און צו מעסיגער פרייז. **מ. גלאדסטאן.**

רייטס פאר אדווערטייזמענטס אין „איד"

פאר איין מאל 50 סענט פער אינטש
פאר א מאנאט 40 סענט פער אינטש
פאר יעהרליכע 35 סענט פער אינטש
אויף דער 1טער פיידזש 75 ס. א אינטש
אויף דער 1טער פיידזש יעהרליך 50 ס.

קהל'שע אנאנסען 25 און 30 ס.

פראסאוו, אך דארף איך זעהן.

אט די דריי ווערטער טעלעפאנירט אב אין סט. דזשאן 1349 און איך וועל גלייך קומען אייך פערקויפען א נייע זינגער מאשין אויף לייכטע וועכענטליכע פיימענטס, אדער אן אלטע מאשין פון 5 ביז 25 דאל. בעסטע גראמאפאנס מיט זעהר לייכטע אויסצאהלונגען. אלערליי פארטס צו מאשינען. 42)

S. Prasow 509 Flora ave.

נור וואס פון דער איסט

בין איך געקומען, געבראכט פרישען סטאק, אלערליי דזשולערי. די שעהנסטע וואארע צו די מעסיגסטע פרייזען

י. טשופאק

845 מיין סטריט

ווינערס און דזשולערי גוט געפיקסט.

נאך דיא קליידער דערקענט מען דעם מענשען.

ווען איהר קויפט ערגעץ א סוט, א בילינע זאך, דערקענט מען עס באלד, קויפט איהר ביי אונז א סוט זעהט איהר אוים ווי א מענש מיט לייטען גלייך. גוט און בילינ איז אונזער מאטא.

Grand Clothing Co.

800 Main Street

האפמאן און כין, פראפרייטארס.

ספעשיל פאר 15 טעג.

געבען מיר צו א הענגער צו יעדען סוט.

1 סוט קלינינג און פרעסען 75 סענט
1 סוט פארבען און קלינינג $1,50
1 סוט פארבען אין עני קאלאר $2,50
1 ליידיס סוט — — — — — 75 סענט.

מיר נעהמען און פיהרען אב יעדע ארבייט איבער גאנץ שטאדט.

די **הערמאן און זאמפיר קלינינג הויז**

829 מיין סטריט.

פהאן סט. דזשאן 105

דער ערשטער, איינציגער און לעצטער וואהלפייפער און פיינט סטאר, וואו איהר קענט קריגען די ריכטיגע ריינע סטאף צו פיינטען און דעקארירען אייערע הייזער נאכן לעצטען סטייל. אויך הארדווארע און אלעס פאר בילדינגס. 84)

א. פיינגוד

590 Selkirk ave. Phone St. John 1951

נייע דיזיינס, וואלפייפער, בעסטע פיינט, גלאז א. ז. וו. צו מעסיגסטע פרייזען ביי

מ. דאנער און קאמפאני

מיר נעהמען אויך אן פייפערהענגינג און דעקארייטינג. צופריעדענהייט גאראנטירען. 44)

M. DONNER & CO.

847 1-2 Main St. Phone St. John 658

סאניטארי פלאמבינג און היטינג

האט זיך ערעפענט אין

433 סעלקירק עוועניו

פהאן סט. דזשאן 2151

וואו ס'ווערט אנגענומען אלערליי ארבייט צו מעסיגע פרייזען. צופריעדענהייט גאראנטירט, אונזער ארבייט איז די בעסטע.

ס. מעדאל און זוהן

פלאמבינג, היטינג, עלעקטריק

אויך א גרויסארטיגער סטאק פון פערשיעדענע פיקטשורס.

איידער איהר נעהט עטוואס טהאן אין דיעזער ליין, זעהט זיך מיט

M. KOFFMAN

395 Selkirk Ave. Phone St. John 1353

רעפיירינג אטענדעט צו יעדער צייט. 517)

פערלאנגט א קלוירק

אין א פאן שאפ און קלאטהינג סטאר, מוז האבען עקספירענס און זיין א גוטער סיילסמאן, וויידזשעס $20 א וואך און העכער, מוז האבען גוטע רעפערענס. 22)

H. MARGOLIS

317 8 Ave. E. Calgary, Alta.

THE ISRAELITE.
DER YID.
The First and Only Jewish Weekly in the Entire Dominion of Canada.

THE ISRAELITE PUBLISHING COMP.
B. GOLDSTEIN, Editor.
796 Main St. Phone St. Jonh 2213
Winnipeg, Man.

Subscription: 1 Year $1.00.

Thursday, June 20th, 1912.

העלפט דעם אימיגראנט.

מיט א מאנאטען פיער צוריק האט זיך דא נעגרינדעט א פעראיין מיט'ן נאמען „היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי אף וויניפעג". דער פעראיין, זאגט מען אונז, האט דעם צוועק צו העלפען דעם אימיגראנט אריינצוקומען אין לאנד אריין. דער פעראיין האט אויך אנדערע פליכטען, אבער שוין דער איינער דערמאהנטער צוועק איז פאר אונז גענוג געוועזען זיך צו פעראינטערעסירען מיט דעם פעראיין; דערצו האבען אונז אויך געגויט די בריעף וואס מיר האבען אריינגעקראגען פון אונזערע לעזער, נאכפרעגענדיג זיך אויף דעם פעראיין.

אויף זייערען א מיטינג האבען מיר זיך דערוואוסט אז דער פעראיין צעהלט בסך הכל א 60 מעמבערס און ווען מיר האבען זיי געפרעגט וואס זיי האבען פאר דער צייט פון זייער עקזיסטענץ אויפגעטהאן, האבען זיי אונז אנגעוויזען עטליכע פאקטען וואס ווען ניט איבעריג זיין צו פערעפענטליכען: אום ערב פסח איז אנגעקומען אהער א פרוי מיט פינף קינדער, איהר מאן איז אין א קאנטרי, און ווייל זי האט ניט געהאט וועד עס זאל זי אראבנעהמען, האט עס געהאלטען ביי צוריקשיקען זי מיט די קינדער.

אויף איין מינוט טראכט זיך אריין אין דער לאגע פון דער אידישער פרוי, די מאמע פון 5 פיצלעך קינדער וואס האט געוואנדעלט פון איהר היים אום צו קומען צו איהר מאן, צום פאטער פון איהרע קינדערלעך אויף פסח, און דא ווען זי האט שוין קוים דערלעבט אנצוקומען בשלום קיין וויניפעג, איז דורך א טעות ניטא דער מאן און אט איז אוועק א טאג, צוויי — און די פרוי מוז צוריק געשיקט ווערען.

און אין דיעזען מאמענט יאווען זיך צוויי מעמבערס פון פעראיין (מר. לודוויג און מר. צימערמאן) און מען נעהמט די פרוי ארויס פון איהר גהינום און מען לאזט זי אב אויף דער פרייער אמעריקא און מען פארגישט איהר נאך אויס א רום.

און אט איז נאך איין פאקט: א פרוי קומט אן קיין העמערסאן און זאגט אז זי פאהרט צו'ן איהר פאטער. דער פאטער קומט זי אראבנעהמען און עס שטעלט זיך ארויס אז דער טאטע איז יונגער מיט א פאאר יאהר פון דער טאכטער — ווייל מען זי צוריקשיקען. דערוואוסט זיך פון דער געשיכטע די „היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי", דער פרעזידענט לעגט אוועק אלעס אן א זייט און — בקיצור מען האט די פרוי אריינגעלאזט אין לאנד.

און אט האט איהר נאך איין פאקט: א אידישער אימיגראנט ב. וועקסלער קומט אן קיין האליפאקס, עס פעהלען איהם אויס 15 דאלאר, האט ער גראד דא א קרוב, דער היגער קרוב האט אבער קיין 15 דאלאר ניט געהאט, לויפט מען צום פרעזידענט פון דער „היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי" וועלכער שיקט די 15 דאלאר און דער אימיגראנט ווערט אריינגעלאזט.

לעזט נאך אמאל אט בלויז די טרוקענע דריי פאקטען און איהר וועט מוזען צוגעבען אז איינע פון די וויכטיגסטע סאסייעטיס אין וויניפעג, איז די „היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי". זי איז וויכטיג, ווייל קיין וויניפעג ציהט זיך יעצט דער אימיגראציאנס שטראם, דער שטראם פערטראגט אויך גענוג אידען, און אידען פאהרען ניט, נור זיי לויפען! זיי לויפען פון דעם אנטיסעמיטישען און חוליגאנישען פייער און מאכען דערום פיעלע טעותים, דורך וועלכע זיי ווערען אפטמאל צוריקגעשיקט.

ווער פון אייך, לעזער, האט ניט קיין פריינד וואס דארפען פאהרען, עמיגרירען? ווער ערוואַרטעט דען ניט אימיצען פון „אלד קאנטרי"? און ווער נאך מעהר ווי א איד פיהלט מיט דעם עלענדען, אומגליקליכען, געררודפ'טען אידישען עמיגראנט? און ווער נאך מעהר ווי אידען דארפען בעלאנגען צו אזא פעראיין? און אט ענדע צעהלט דער פעראיין בלויז 60 מעמבערס! בלויז די 3 קורצע פאקטען, בלויז די 3 האט דער פעראיין געהאלפען און שוין האט ער זיך פערדיענט געשטיצט צו ווערען פון דער גאנצער היגער אידישער בעפעלקערונג אהן אויסנאהמע פון פארטיי, אנשויאונג א. ד. ג.

דער פעראיין נעהמט זיך יעצט טהעטיג צו זיין ארגאניזירונג. מיר-ווינשען איהם פון טיעפסטען הארצען ערפאלג און ווילען אין דער זעלבער צייט ווינשען אז אונזערע לעזער זאלען זיך פעראינטערעסירען אן דעם פעראיין און זיך אנשליסען אלס מעמבערס.

דער 8 זייטענדיגער „איד".

איינינע גראטולאציאנס בריעף האבען מיר בעקומען, אבער זייט די צייטונג עקזיסטירט האבען מיר ניט געדרוקט קיין לויב בריעף און מיר ווילען אויך די יעצטיגע ניט פערעפענטליכען. אבער מען פרעגט ביי אונז: ווי קומט עס וואס ניט האבענדיג קיין ריכטיגען איידזשענט, ניט האבענדיג קיין גרויסע פינאנציעלע מיטלען, ניט האבענדיג קיין שום שטיצע פון קיינעם, זיינען מיר דאך אומשטאנד צו פערגרעסערן די צייטונג, וואס בעת זי האט געהאט א רייכע פאבלישינג קאמפאני האט זי דאס ניט געקענט טהאן.

דערויף איז אונזער ענטפער:

עס איז נאך וועניג פאר א צייטונג צו האבען א רייכע קאמפאני, עס איז נאך וועניג פאר א צייטונג אפילו ווען זי האט גאר א סך געלד. דער עיקר איז די סימפאטהיע פון די לעזער. בלויז א דאנק דעם קען א צייטונג פראגרעסירען און — לאמיר דאס מאל מיט שטאלץ צוגעבען — די צייטונג האט לעצטענס געקראגען סימפאטהיע צווישען דער היגער אידישער בעפעלקערונג מעהר ווי תמיד; די לעזער בעטראכטען דעם „איד" אלס זייערען א פריינד, זיי רופען זיך אב אויף אונזערע אויפרופען און ערפילען אונזערע בקשות. און אויב אונזערע לעזער וועלען אויך ווייטער אונז אזוי העלפען מאראליש און מאטעריעליש, אויב זיי וועלען אויך ווייטער, עכ"פ ווי ביז איצט, ניט לאזען אונז שטעהן אליין, דאן זיינען מיר זיכער צו מאכען פון דעם „איד" א צייטונג מיט וואס די היגע אידען וועלען זיך מעגען גראטולירען.

גוי'אישע און אידישע סטארס.

עס האט איין לעזער פערדראסען, למאי מיר האבען אויף דעם זעלבען פלאץ אין נומער 13 „דער איד" געשריבען דאס פיעלע היגע אידען שטופען זיך ליעבערשט אין די דעפארטמענט סטארס, וואו אפטמאל ווערען זיי אויסגעלאכט פאר זייער „ענגליש ספיקען"; זיי לויפען אהין כאפען מציאות, דאן ווען די זעלבע מציאות קענען זיי קריגען אין א אידישער סטאר און צו מאל נאך ביליגער. דער אויבענדערמאהנטער לעזער האט אונז אבגע'מוסר'ט אין א בריעף: „סטייטש, נימ אלע אידען לויפען דאך דוקא אין גוי'אישע סטארס און ווארום עפעס זאלען מיר וועלען נאכטהאן די גאלישענס און שרייען „סווי דאָ סוהאָה"? אידען קויפען אי אין אידישע סטארס אי אין גוי'אישע, וואו עס מאכט זיך". אזוי שרייבט אונז אונזער לעזער.

מיר זיינען נאטירליך איינפערשטאנדען אז מיר טארען ניט נאכטהאן די גוים, די גאלישענס, ווען — ווען ביי אונז וואלט מען באמת געקויפט וואו עס מאכט זיך. ווי זשע איז אבער דער דין, אז א אידישער קרעמער זעהט זעלטען אן א אידישען קונה ביי זיך אין סטאר? מיר וועלען אייך פאר א ביישפיעל ברענגען איינינע סטארס וואס זיינען ביי אונז ניט אדווערטייזט אצינד, אט למשל די „האב קלאדינג סטאר", פארטינאל'ס, טשאלי שעכטער'ס און אנדערע. מיר קענען זיי וועניג וואס, דאך איז עס אונז בעקאנט אז דיעזע קרעמער פערקויפען גאנץ ביליג. נון, פרעגט זיי, ווען זעהען זיי אן א אידען? אדער נעהמען מיר דא אויף דער נארד ענד די גרענד קלאטהינג סטאר, ל. גאלדשטיין'ס, גראנאווסקי'ס און די אנדערע, אלע זיינען זיי קרעמערס וואס שטעלען זיך צופריעדען מיט קליינע פראפיטען און דאך קומט זעלטען ווען א איד צו זיי קויפען.

מיר האבען דא ספעשיל אויסגעזוכט קרעמערס וועלכע אדווערטייזען ניט אין „איד" אום איהר זאלט ניט חושד זיין אז מיר זוכען זיי צו אדווערטייזען, אלזא גאנץ פרעמדע מענשען און מיר וואלטען אייך ראטהען מיט זיי זיך דורכריידען און איהר וועט דאן קומען צו דעם זעלבען בעשלוס ווי מיר, און נעמליך: מען לויפט אין די קריסטליכע דעפארטמענט סטארס נאך מציאות, ניט ווייל אין א אידישען סטאר קאסט טהייערער, חלילה! אדרבה, עס קען זעהר זיין אז בילינער און אפשר טאקע פיעל בילינער, אבער ביים גוי איז געשמאקער.

און געווארען איז עס אן עפידעמישער אונטערגאנג, ווער שמועסט ביי די קליינשטעדטעלדיגע ווייבער, זיי לויפען פארטאג, אהן אן אטהעם. מען קוקט דארטען אויף זיי ווי אויף נאראנים, פיעלע לאכען אב פון זיי, פון זייער דיאלעקט, פון זייער אידישער נאז. אבער דאס שטערט זיי ניט, עס האלט זיי ניט אב!

און צולעצט לאמיר אייך זאגען א סוד: אונז האט מען אין א היגען גרויסען דעפארטמענט סטאר געזאגט גאנץ פשוט: „מיר ווילען ניט האבען קיין אידישע קונים!" און דיעזער סטאר האט כמעט אלע נארד ענדער ווייבער פאר קאסטימערס.

מיר האבען דעם מענעדזשער געפרעגט: „היתכן? דו האסט דאך כמעט 90 פראצענט פון די היגע אידען אלס קונים". דערויף האט ער אונז גאר פשוט געענטפערט: „אדרבה, נעהמט זיי אייך צו, איך דארף זיי ניט!"

אט ווארום אונז פערדריסט אזוי וואָרום אונזערע ווייבער, די אידישע קונים שטופען זיך דארט, וואו מען האט זיי פיינד, דארט וואו מען וואלט זיי ניט געוואלט אנקוקען אפילו, און נור דערפאר האבען מיר אזוי זיך אויסגעדריקט אין יענעם עדיטאריעל און ווער ווייס וויפיעל מאל און ווי שארפער נאך אונז וועט אויסקומען וועגען דעם זעלבען ענין נאך צו שרייבען און צו שרייבען.

טראַגישע ענדע פון אַ העבּרעאישען שריפטשטעלער.

עס האט, דוכט זיך, דער יונגער העברעאישער שריפטשטעלער אשר ביילין, געהאט געשריבען א סעדיע ארטיקלען אין דער ווילנער העברעאישער טאג צייטונג „הזמן", וואו ער האט זיך געווענדעט צו די ליעבהאבער פון העברעאיש, דאס אנשטאט קעמפפען מיט די אידישיסטען זאלען זיי בעסער אין אכט נעהמען די פיעלע העברעאישע שריפטשטעלער וואס האבען אפטמאל פשוט ניט קיין פאפיר און טינט, זאל מען אזעלכע יונגע לייט שטיצען אז זיי זאלען האבען א מעגליכקייט פארטצוזעצען זייער ליטערארישע ארבייט.

אונגעפעהר דאס זעלבע האט אויך אמאל אונזער רוסלענדער קארעספאנדענט געשריבען וועגען די רוסישע העברעאישע שריפטשטעלער.

ווי ווייט זיי האבען רעכט געהאט, קען דיענען דער זעהר טרויעריגער פאקט, די מעלדונג פון די אידיש רוסישע צייטונגען דאס דער בעקאנטער העברעאישער שריפטשטעלער מ. פייטעלזאן, מיטארבייטער אין כמעט אלע העברעאישע אויסגאבען, איז בעגאנגען זעלבסטמארד, ווייל ער האט ניט געקענט מאכען קיין לעבען. זיין לעהרער פראפעסיאן האט איהם וועניג געגעבען און זיין שרייבער טאלאנט — נאך וועניגער.

יעצט, נאטירליך, וועט מען איהם מאכען שעהנע הספדים, ארויסגעבען זיינע שריפטען, שטעלען כאטש א גייסטינען מאנומענט א. ז. וו. עס איז אבער פאר קיינעם קיין סוד ניט אז צווישען די חובבי שפת עבר געפינען זיך פיעלע רייכע אידען וואס וואלטען געקענט און בעדארפט פערמיידען אזעלכע טראגעדיעס ווען זיי זאלען די העברעאישע שפראך ליעבען מיט אן אמת. א פאנד מוז געזאמעלט ווערען אום צו שטיצען די ארימע העברעאישע שריפטשטעלער, דאמיט וואלט מען מעהר געווינען פאר דער „גבירה" ווי מיט פאמפלעטען און דרשות.

די היגע דאלאר מאַכערס

ה. גאלדבערג.

ניט קוקענדיג אויף אלע לויב ליעדלעך, ניט קוקענדיג אויף די גרויסע און ווייט פערשפרייטע מודעות און אפטמאל איבערטריבענע אדווערטייזמענטס איז וויניפעג דאך נאך א יונגע שטאדט, נאך ווייט ניט ענטוויקעלט ווי עס דארף צו זיין. די וויניפעגער איינוואהנער, ניט קוקענדיג אויף זייערע גרויסע געשעפטען, אויף זייערע גרויסע פערדיענסטען וואס זיי מאכען דא, זיינען זיי נאך אלץ ניט יענע „איינגעוואקסענע" בעלי בתים ווי למשל אין דער איסט א"ער ווי אין דער אלטער היים. מען פיהלט זיך דא אליין, ניט קוקענדיג אויף די אלע פריינד און קרובים וואס רינגלען ארום. מען מעג זיך לאכען דערפון, דאך איז עס פארט אמת ווען מען זאגט אז דער בית הקברות איז א גרויסער רינג פון דער קייט וואס פערבינדט דעם מענשען מיט זיין שטאדט און דורך וואס ער פיהלט זיך היימישער און מעהר צוגעבונדען צו זיין פלאץ.

נאך מעהר יונג, נאך וועניגער פעסט איז דאס אידישע וויניפעג. ווי בכלל אידען פיהלען מיר זיך ניט איינגעוואורצעלט, ניט איינגעוואקסען און צוגעוועהנט מיט דער פרעמדער, נייער שטאדט. עס זיינען פאראן טאקע אויסנאהמע אויך ווי למשל די „אלד טיימער" וועלכע האבען דא אבגעלעבט זייערע יאהרען, האבען דא ערצויגען זייערע קינדער, האבען דא געליטען, געארבייט און זיך ארויפגעארבייט. זי פיהלען זיך שוין אלס תושבים; אזוי איז עס אויך מיט זייערע קינדער וועלכע האבען זיך געלערענט אין די היגע סקוהלס, האבען זיך ערצויגען און אויפגעוואקסען דא. אנדערש אבער איז עס מיט די יונגערע, די ניט לאנג אריבערגעקומענע, זיי פיהלען זיך דא אבסאלוט פרעמד, אלעס וואס זיי טהוען אדער ווילען טהאן איז'ן נעזעלשאפטליכען געביעט איז עס מעהר אויס געוועהנהייט ניט צו זיצען לעדיג, אדער — אין בעסטען פאל — איז די ארבייט שוין צו וויכטיג זי צו פערנאכלעסיגען. אמת איז אפילו אז אויך ביי די לעצטע איז פאראן אן אויסנאהמע, אבער זי איז צו אונבעדייטענד אז זי זאל בעמערקבאר זיין. דאס רוב וואס קומען אהער פיהלען זיך ווי שכנים אין א פרעמד הויז פון וואנען זיי דארפען זיך באלד ארויסציהען.

דער ערנסטער עלעמענט וואס קומט אהער איז דער דאלאר זוכער. ער קומט לכתחילה אראב מיט טארפעס; אזעלכע מיינען אז וויניפעג דארף זיי רק געבען, אז דא איז א פלאץ נור צו נעהמען. זיי אנערקענען ניט קיין כלל ארבייט, האלטען זיך ווייט פון אלעס און אלעמען, האבען ניט און זינען קיין זאך אויסער זייער איינענעם פאקעט. „מיר זיינען געקומען — זאגען אזעלכע קליינליכע ענאיסטען — אין דער ווייטער, פערוואָרפענער וועסט ניט צוליעב איידעאלען, נור צו מאכען א דאלאר" און זיי מאכען טאקע. קיין זאך איז ניט צו שווער, קיין לומפעריי איז ניט צו שענדליך און קיין ניעדערטרעכטיגקייט איז ניט צו מיאוס, „מען מאכט דעם טולער!"

זיי בעציהען זיך צו אלעס מיט א געמיינער ציניזם נלייכגילטיגקייט, שפעטען און לאכען אב פון יעדען וואס איז טהעטיג אין געזעלשאפטליכער ארבייט: זיי קוקען אויף יעדער זאך מיט גוטע בליקען כל זמן עס גיט פראפיט, עס ברענגט דעם דאלאר. און וואס מעהר פערדראסיג איז: ניט נור שעהמען זיי זיך ניט, נור זיי זאגען עס אייך גאנץ אפען און ווען זיי טהוען אב א געמיין שטיקעל ארבייט, דערצעהלען זיי דאס אייך און ווערען אפילו ניט רויט דערפיר. איז כל זמן אזעלכע מענשעלעך ארבייטען נאך פאר זיך אליין, כל זמן זיי ליעגען נאך בעגראבען אין זייערע ד' אמות און האבען נור אין זינען זייער איינענע קישקע איז עס נאך צו דערליידען, כאפען זיך אבער אזעלכע חברה אריין צווישען כלל טהוער, קריכען זיי אבער צו צו א שטאדטישען אינסטיטושאן, זיינען זיי פשוט א געפאהר צו פערניכטען ניט נור די אינסטיטוציאן און די ארבייט פון די פריהערינע, נור אויך צו פעראנקערען די ארבייט אויף ווייטער. און עס איז ניט נור א גוטע זאך, נור עס איז א הייליגער חוב אויף יעדען מיטגליעד פון א סאסייעטי, קאנגרעגישאן, פעראיין א. ד. ג. אויסצורוימען פון זיך אט די חברה.

איהר וועט אפטמאל הערען פון פערשיעדענע מענשען וואס נעהמען אנטהייל אין פערשיעדענע וואהלטהעטיגע ארגאניזאציאנען, דאס זייערע ארגאניזאציעס וואלטען אויפגעבליהט, נור דער אדער יענער איז א א שטערונג, דער אדער יענער זוכט ניט דעם טובת הכלל, נור די טובה פון זיין קעשעניע, אדער ער איז א רודף אחרי הכבוד און רואינירט דאדורך דעם אינסטיטושאן און די גוטע אויפריכטיגע ארבייט פון די פריהערינע און איצטיגע מתעסקים. איהר וועט אפטמאל בעמערקען ווי אן אינסטיטוציאן פראגרעסירט, מאכט פארטשריטע און פלוצים זעהט איהר ווי עפעס ווערט דארטען די ארבייט צו ביסלעך אבגעשטעלט, פון דעם פראגרעס לאזט זיך אויס א בוידעם און די פריהערינע חיציגע מתעסקים ווערען אבגעקיהלט און עס לענט זיך זיי נאר די האנד ניט עפעס אויפצוטהאן פאר דעם אינסטיטושאן, פאר דער ארגאניזאציאנען וואו זיי האבען פריהער אזוי ענערגיש, אזוי געטריי געארבייט. ווען איהר בעמערקט אזא איבערקעהרעניש, זאלט איהר ווי סען אז דערין זיינען שולדיג אט די „טולער יעגער", די וואס זיינען געקומען אהער מיט זייערע ענדלאזע קישקעס, וועלכע איהר וועט אין קיין פאל און אין קיין צייט ניט פול מאכען; ווייסט אז דאס זיינען די טארבע טרעגער וואס האבען נאך ניט פערפולט זייערע לעבעדיגע זעק וואס זיי האבען מיטגעבראכט מיט זיך פון יוראפ, פון דער איסט אדער פון די סטייטס; ווייסט אז דאס זיינען די אנקערס וואס שטעלען אב די טהעטיגקייט פון יעדער אונטערנעהמונג נור דערפאר וואס אדער זיי ווילען דערפון פראפיטירען פינאנציעל אדער זיי זוכען כבוד, א זאך וואס זיי האבען קיינמאל ניט געקראגען אין זייער פריהערינער היים.

מיר האבען זיי דא די צרעת'ן אין וויניפעג א היבש ביסעל. ביז ניט לאנג צוריק האבען די יונגע לייט, די פראגרעסיווע, די ראדיקאלען, זיך כאטש געקענט בעריהמען אז זייער פעלד, זייער געזעלשאפט איז ריין פון אזעלכע פוילע און שעדליכע עלעמענטען, אבער אויך צווישען זיי האט זיך לעצטענס בעוויזען דער עפידעמישער „טולער זוכער" און אויך זייער ארבייטס פעלד קויבט אן פערפעסטעט צו ווערען מיט זיי.

און אזוי גוט ווי די קאנגרעגיישאן אידען, אזוי אויך די ראדיקאלען, דארפען מיט אפענע אויגען שטעהן אויף דער וואך און דורכהינגליך בעסער קען אט דיעזע שעדליכע חברה ליעב און זיי זגרויסשמייסען פון זייער מיטע. ווייל אזוי גוט ווי די קאנגרעגיישאן, דער אונטערשטיצונגס פעראיין, אזוי אויך די ראדיקאלע ארבייט ווערט אק...

א. אסאווסקי.

דיא אידישע געשיכטע פון וויניפעג.

צחאמענגעשטעלט לויט די ערצעהלונגען פון די ערשטע איינוואנדערער, בעשטעטינט פון דער היסטאריקאל קאמיטע פון ספר הזהב.

7.

די דריטע מאסען איינוואנדערונג.

ביז'ן יאהר 1903 איז די אידישע בע־פעלקערונג געווען ארום 250 פאמיליען וועלכע האבען זיך מעהרסטענס בע־שעפטיגט מיט קליין האנדעל און פער־שידענע מלאכות. ביז יענער צייט האט נאך די אידישע בעפעלקערונג קיין איינציגען פערטרעטער ניט געהאט אין די געלערנטע פראפעסיאנען, אבוואהל אין די קאלעדזשעס האבען זיך שוין געפונען א פאר אידישע סטודענטען.

אין יאהר 1903 האט דער אויסברוך פון דער רוסיש יאפאנישער קריעג און נאכהער די רעוואלוציאנס פעריאדע מיט דער קאנטר רעוואלוציע פעראור־זאכט א מאסען איינוואנדערונג פון רוסלאנד. דערצו האבען די אנגענטען פון דער קענעדער רעגיערונג אויף צו זוכען סעטלערס פאר דער וועסטערן קענעדא, גוט אדווערטייזט דאס לאנד, הויפטזעכליך די וועסט מיט די גלענ־צענדע פראספעקטען, און אויך א דאנק פריוואט ידיעות וועגען רייך געווארע־נע מענשען, וועגען אומזיסטע לאנד, דאס אלעס צוזאמען האט פון דעם אל־געמיינעם אימיגראציאנס שטראם אוועקגעשלעפט פיעלע אויך קיין ווי־ניפעג.

די נייע אנגעקומענע אימיגראנטען זיינען שוין אבער גאנץ פערשיעדען פון די ערשטע איינוואנדערער, יענע הא־בען פערלאזען רוסלאנד ווען דאס יו־דענטהום האט ערשט אנגעפאנגען צו ערוואכען, מען קען זיך אויסדריקען אין דער פארטאג פעריאדע פון דעם רוסי־שען יודענטהום. די נייע, פערקעהרט, האבען שוין געהאט דורכגעמאכט א שטיק אויפלעבונגס פעריאדע, האבען שוין געהאט הינטער זיך א חובבי ציון בעוועגונג, א ציוניסטישע בעוועגונג, א רעוואלוציאנס פעריאדע און א בילדונגס פעריאדע. דער גרויסער קאנטראסט צווישען דיעזע אלטע און נייע אידען האט זיך שטארק געווארפען אין די אויגען, איינס איז אבער געווען וואס האט די ביידע ערליי קלאסען אידען געמאכט עהנליך, און דאס איז: וואס די לעצטע ווי די ערשטע האבען פערלא־זען זייער געבורטס ארט ניט ווייל זיי האבען געוואלט, נור ווייל זיי האבען געמוזט; די לעצטע ווי די ערשטע זיי־נען געקומען אהער מיט'ן פעסטען בע־שלוס צו פערנעהמען זיך מיט ערד ארבייט. די יאהרען פון 1903 ביז 1906 קענען מיט רעכט אנגערופען ווערען די שטרעבונג צו־ערד ארבייט פעריאדע. עס איז געווען א צייט ווען די לופט אין דער אידישער געטהא איז געווען אנגע־זאפט מיט פערשיעדענע פלענער און פראיעקטען. עס איז ניט געווען א הויז וואו מען האט ניט גערעדט און דיסקו־טירט וועגען לאנד ארבייט. עס האבען זיך ארגאניזירט קליינע שותפות גרופען פון וועלכע איין טהייל איז אוועק אויף לאנד, ווערענד די אנדערע איז געבלי־בען אין שטאדט; עס האבען זיך ארגא־ניזירט איינצעלנע גרופעס און געבעטען ביי דער רעגיערונג ערלויבניש צו בויען אידישע קאלאניעס לויט'ן אייראפעאי־שען שטייגער, אז לאנד בעזיצער זאלען ניט מוזען זיצען דוקא אויף'ן לאנד. נע־

צווייפעל פיעל נעשטערט ווען אזעלכע סענטיגע נשמות און רודפי אחר כבוד פערבלאנדזשען אין זייער מיטע. צו דערקענען אזעלכע לייטע איז גאר לייכט, די צרה איז נור, וואס דערקע־נענדיג זיי שטויסט מען זיי ניט ארויס מאמענטאל, נור מען וואַרט, אדער מען פערקוקט, מען מאכט זיך ניט זעהענ־דיג, און ווען מען כאפט זיך נאכהער איז שוין צו שפעט. דערווייל ווערט פיעלע נוצליכע ארבייט רואינירט און נעהט צו גרונד.

וועהנליך האט זיך עס אויסגעלאזט מיט גאר נישט. קיין איינע פון די פיעלע ארגאניזירטע שותפות'ן איז געווען ער־פאלגרייך. דאס רוב איז אויף אזא אופן פערבליבען אין שטאדט און אויסגע־נוצט אלע געלעגענהייטען און בעק־וועמליכקייטען פון דעם שטאדטישען לעבען.

עס איז אבער פערבליבען א קליינער טהייל וועלכער האט זיך באין אופן ניט געוואלט אונטערגעבען די אומשטענ־דען און מיט עקשנות בעשלאסען צו געהן אויף פארמס.

דעם ערשטען פערזוך אין דיעזען הינזיכט האט געמאכט מיסטער בענדער. זייענדיג אליין א געוועזענער אויפזעהער אין גרויסע רוסישע גיטער (אימעניעס) האט ער ליעב געהאט דאס לאנד און געוואוסט די אלע געלעגענ־הייטען וואס עס ערווארטעט א לאנד בעזיצער. ער איז אוועק ארום טיולאן און געגרינדעט דארט א קאלאניע וועל־כע טראגט טאקע זיין נאמען „בענדער האמלעט"; דער צווייטער פערזוך אין זעלבען יאהר איז געווען פון מר. חיים טוב. זייענדיג פון דער היים א קאלא־ניסט, איז ער אוועק אין וועסט קילדא־נען און געדונגען א גרויסען שטח לאנד און פערפיהרט דארט די ערשטע אידי־שע דעירי פארם, אויך היי פארמעריי און גארטען. דער סוקסעס פון דיעזען ערשטען מיקסט פארמער איז געווען אזוי גרויס, שוין אינ'ם ערשטען יאהר, אז באלד האבען זיך געפונען פיעלע נאכאהמער. עס האט ניט פיעל גענומען און אין וועסט קילדאנען איז אויסגע־וואקסען א גאנצע אידישע קאלאניע פון איבער 60 פאמיליעס מיט אן איי־גענער שוהל, מלמד און חזן. אלע הא־בען זיך בעשעפטיגט מיט דעירי און גארטען פראדוקטען. דער ערפאלג פון קילדאנען האט אויך געווירקט אויף אנדערע און עהנליכע פארמערס זיינען אויסגעוואקסען אין בירדז היל, אין סט. וויטאל און אין אנדערע פלעצער ארום וויניפעג.

אנדערע וועלכע האבען ניט געקענט זיך צושלאגען צו א דעירי פארם, הא־בען זיך פערשפרייט איבער די שוין עקזיסטירענדע אידישע קאלאניעס ווי ליפטאן, הירש און קוואפעל.

אין א פאר יאהר ארום איז געקומען פון סאוטה אפריקא א רוסישער איד מיט'ן נאמען יהודה ליב וויקער. אב־וואהל אליין א ציוניסט און פון אלע זיינע יאהרען א סוחר, א קרעמער, האט ער אבער געהערט וועגען די האמ־סטעדס, די אומזיסטע לאנד וואס מען גיט אין קענעדא און איז געקומען מיט'ן פעסטען בעשלוס צו ווערען א פארמער. ער מיט זיינע צוויי ברידער זיינען אוועק אין דער געגענד פון סטאר סיטי נעבען דער סי ען אר און גענומען האמסטעדס. באלד איז זיי נעלונגען צוציהען אויך אנדערע אידען און עס געהמט בלויז איינינע יאהר און ארום זיי גרופירט זיך א גאנצע אידישע קאלאניע וועלכע טראגט דעם נאמען „אידענברידזש" און וועלכע האט איבער 60 פעסט שטעהענ־דע אידישע פארמערס.

(פארטזעצונג פאלגט).

בעריהמטער עקאנאמיסט טויט.

פרידריך פעססיי, דער בעריהמטער פראנצויזישער געלערטער און פריע־דענס פרעדיגער איז געשטארבען פא־ריזען דאנערשטאג דעם 12טען יוני אין פאריז אין עלטער פון 91 יאהר.

בורצעוו דראהעט.

צום נויארקער „פארווערטס" איז אנ־געקומען א נאך ניט געדרוקטער בריעף פון בורצעוו'ען אין וועלכען ער דראה־עט דער רוסישער רעגיערונג אז ער האט פאקטען און דאקומענטען צו בעווייזען פאר דער גאנצער וועלט אז די רוסישע רעגיערונג איז שולדיג אין א רייהע פערברעכענס פאר וועלכע א געוועהנליכער געריכט פער'משפט צו טויט און קאטארגע. ער זאגט צו נאך אין קומענדען הערבסט צו קומען קיין רוסלאנד און פאדערען דין וחשבון פון דער רעגיערונג פאר איהרע מעשים.

איטשע מייער.

אזוי האט געזאגט איטשע

און אזוי האט געזאגט איטשע: קומט אהער אלע מיינע שונאים, רוקט זיך צו צו מיר נעהענטער אלע מיינע פיינד! קומט אהער אלע, איהר לייבצודעק טרעגער, אלע איהר יארמולקע־צילינ־דערהוט בעקרוינטע, קומט אהער און איך וועל אייך די האנד דריקען, קומט אהער, גיט אהער אייערע גראבע פייער נארענדיגע מארדעס און פלאנדע וואנ־סעלעך — קומט און מיר'ן זיך צוקושען.

איך ווייס אז איהר זייט ניט שולדיג, איך ווייס אז איהר זייט ריין ווי די מנורה, אז איהר זייט כשר ווי די לע־מעלעך, איהר זייט זויבער ווי מיין ווייבס חתונה הענדשקעלעך.

ניט איהר, נור איך, אלע לעזער, די גאנצע וועלט, די צוואנציג הונדערט יעהריגע מענשהייט — מיר אלע זיינען שולדיג אין דעם וואס איהר זייט קליין, וואס איהר זייט מיזעראבעל, ווערמדיג און פערפוילט.

ניט מיר ראקפעלערס מיליאנען און שטעלט מיר צו דעם ערנסטען אויס־וואורף, דעם נידערטרעכטיגסטען „איי־קעלע מזיק" און איך וועל איהם אייך מאכען פאר א סמל היושר, פאר א טשארטקעווער רבי'ן.

ניין, ניט איהר זייט שולדיג אין דעם וואס איהר זייט אזוי געמיין, אזוי פויל מיזעראבעל.

נאט האט אייך קליינע נשמות גע־געבען, מיט בלויז צעהן פינגערדיגע הענטליך און דערצו גרויסע, פרעסער־שע אויגען, א ברייטען פיסק און געזונ־דע ציינער.

איהר קענט ניט אויסזעצען זיך איי־ערע איינענע מעכטיגע קייערס צוליעב דער קליינער שוואכער נשמה'לע, דאס ערשטע איז ביי אייך מעכטיגער, דאס ערשטע איז גובר. איהר זייט צו נעמיין זיך אליין אויסצוגראבלען די גרויסע פרעסערשע אויגען צוליעב דער מילבי־שער נשמה, דאס ערשטע איז קרעפטי־גער, דאס ערשטע איז גובר.

און דערפאר וועט איהר אימער טאנ־צען אויף צוויי חתונות, און דערפאר וועט איהר אימער איין זייט בארד גא־לען און די צווייטע בעהאלטען פאר'ן מחבל, און דערפאר וועט איהר אימער אונטער'ן סטאוו פייפ טראגען א יאר־מולקע און אימער וועט איהר געהן מיט איין פאה.

איך ווייס אז עס טרעפען אפשר אמאל ביי אייך נעכט ווען איהר קא־טשעט זיך ווי די שלענג אויף דאס ווייכע בעטגעוואנד און קענט ניט איינ־דרעמלען, איך ווייס אז עס טרעפען אפשר אמאל ביי אייך צייטען ווען דאס פעניין געוויסען, דער כזית יושר ער־וועקט זיך ביי אייך און איהר בייסט זיך די שפיצען פינגער, איהר רייסט אפשר זיך דאן די האר פון קאפ, איהר פערשילט דאן מיט דער תוכחה אייערע נידערטרעכטיגע מעשים. אבער ניט איהר זייט שולדיג! ניט איהר דארפט זיך שעלטען, נור אונז — מיך, אונ־זערע לעזער און די גאנצע צוואנציג הונדערט יעהריגע געזעלשאפט.

דען אזוי האט געזאגט איטשע: דאס ערגסטע פערברעכען איז די ארמוטה, ווער שמועסט ווען זי פאלט אריין צו קליינע בעשעפענישלעך וואס האבען שוין אדער וואס ערווארטען גרויסע קינדער מיט גרויסע מיילער.

אלע פערברעכענס זיינען ווי די טו־גענד אליין, ווען מען פערגלייכט זי מיט דער ארמוטה. די ארימקייט פער־דארבט און ברענגט אום גאנצע מדינות, די ארימקייט לענט זיך ווי א פעסט, ווי ווי א שווערע, דריקענדע און מענשענ־פרעסערשע אנשטעקעדיגע קראנקהייט אויף גאנצע לענדער. וואס פאר א ווערטה האט א רוצח, א גזלן, א באמ־בע וואַרפער, א הוליגאן לגבי דער ארימקייט?!

איך גיב אייך אוועק גאנץ רוסלאנד, נור צעהלט מיר דארטען איבער הונ־דערט עכטע, אמת'ע, פון נאטור געבא־רענע הוליגאנעס. דערפאר וועט איהר אבער דארטען געפינען גאנצע דערפער גיטליידענדע און אין די מאות, און די אלפים הונגעריגע און ארימע.

אין א קורצען משך מאך איך אייך פון זיי פרומע, נאטס ליעבענדע און גאטס פארכטיגע לייט; אין א קורצען משך מאך איך אייך פון סדום און עמורה גאלע צדיקים, גאלע יראים ושלמים.

גור איין קלייניגקייט וויל איך פון אייך, גיט מיר ראקפעלערס פערמעגען, גיט מיר אוצרות, גיט מיר גאלד, זיל־בער, בריליאנטען, דיאמאנטען, בקיצור, גיט מיר געלד! אזוי האט געזאגט איטשע.

איך וועל אייך פון מיינע שונאים מאכען די בעסטע פריינד, ווען זיי זא־לען ניט מוזען דוקא מאכען א לעבען פון שמיכלעריי, פון נידערטרעכטיגער און אונמענשליכער און קליינליכער חניפה.

זאל ער האבען מיט וואס צו פער־שטאפען זיין מעכטיגע קישקע, וועמעס הונגער געשריי איז פערטויבענד פאר זיין קליין פיציניאטענקע נשמה'לע, זאל ער האבען מיט וואס פול צו מא־כען דעם מאגען און איהר וועט זעהן ווי עס וועט זיך פלוצים אויסגלייכען זיין שטערן, ווי פלוצים וועט זיך א הימעלש פייער אנצונדען אין זיינע אויגען, ווי ריעזיג ער וועט אויסגלייכען זיין קרומען רוקען און מיט וואס פאר שוועבעל און פעך זיינע ליפען וועלען שיטען.

איהר וועט זעהן ווי ער וועט דאן קו־מען צו מיר, זיין אמת'ער פריינד, ווי ער וועט זיך ווידער קושען מיט מיר אין די פיסקעלעך, ווי ער וועט וועלען אויסנארען פון מיר, ווי א פאליטישען, דאס וואס איהם נוצט און לוינט.

יא, איך ווייס מיינע שונאים, איך קען זיי און איך האב מיטלייד אויף זיי, אויף זייערע שמאלינקע הערצלעך, ענגע נשמות'לעך און פערקויפטען, פער'חניפה'טען און צביעות'דיגען גע־וויסען און יושר. און דערפאר — דער־פאר רוף איך אצינד אויס: קומט אהער אלע מיינע שונאים, קומט אהער אלע מיינע ביטערסטע פיינד, רוקט זיך גע־העגטער אהער און איך וועל אייך די האנד דריקען, גיט אייערע מארדעס מיט די בלאנדע וואנסעלעך און מיר'ן זיך צוקושען.

אזוי האט געזאגט איטשע מייער.

א נייע המצאה.

ביי די לעצע רייסעס וואס זיינען פארגעקומען אין נויארק איז אן עלע־גאנט געקליידעטער יונגערמאן צוגע־גאנגען צו איינעם און האט איהם עפעס געפרעגט. יענער האט נאטירליך גע־ענטפערט. דער עלעגאנטער יונגערמאן האט זיך העפליך פערנייגט און נאכהער איהם געדריקט די האנד.

אזוי איז דער יונגערמאן ארומגעגאנ־גען צו פיעל מענשען, עטוואס געפרעגט ביי זיי און נאכהער בעדאנקט און גע־דריקט יעדען די האנד.

ווען עס זיינען פאראיבער א פאאר שטונדען האבען זיך די מענשען ארום־געקוקט און איינגעזעהן אז אויף זייערע הענד איז אפגעשטעמפעלט אן אדווער־טייזמענט וועגען גוטען סם המות פאר מייז, קאקערוטשעס א. ד. ג.

די אדווערטייזמענטס, האבען זיי פערשטאנען, האט זיי דער עלעגאנטער יונגערמאן אפגעשטעמפעלט און דער־מיט האבען זיי זיך געמוזט האלטען א פאר טעג, ווייל עס איז ניט מעגליך גע־ווען אפצוואשען.

צוויי לופט פליהער דער'הרג'עט

דער בעריהמטער פראנצויזישער לופט פליהער קימערלינג, איז אראב־געפאלען מיט זיין נייעם מאנאפלאן פון א הויך דריי הונדערט פוס צוזאמען מיט א פאסאזשיר וועלכען ער האט געפיהרט מיט זיך און ביידע זיינען מאמענטאל דער'הרג'ט געווארען. מיט דעם טויט פון קימערלינג האט פראנק־רייך און מיט איהר די גאנצע וועלט פערלארען איינעם פון די גרעסטע לופט שווימער.

מ. זייפערט

מיין שטרודעל.

(הומארעסקע).

מיט א יאהר צעהן צוריק ווען איך האב געארבייט אין א אידישע טעגליכע צייטונג איז דער „בריעפקאסטען מאן" פלוצלונג קראנק געווארען און דער רעדאקטאר האט אויף מיר גוזר געווען צו פערנעהמען דעם „וויכטיגען פאס־טען" ביז יענער וועט געזונד ווערען.

— אט האט איהר די בריעף מיט די שאלות — האט דער רעדאקטאר צו מיר געזאגט און האט מיר דערלאנגט א חיבשען פעקיל בריעף און פאסטעל קארדס — ענטפערט אין „בריעפקאס־טען" יעדען כסדר אויף זיין שאלה, אבער מיט שכל און מיט קענטניס!

איך האב מיך באלד גענומען צו דער ארבייט און האב צו מיין נחת רוח באלד אויסגעפונען אז צו דער דאזיגער אר־בייט דארף מען האבען אזוי פיעל שכל און קענטניס וויפיעל מען דארף האבען צום אפפוצען א שוך מיט שוה וואקס, אדער אויפצושרייבען א מעלאדראמא פאר'ן אידישען טהעאטער.

מען דארף זיך נור האלטען ביי דעם קלוגען אפאריזם „ענה כסיל כאולתו" פון שלמה המלך, נור געבען משונה'די־גע תשובות אויף די משונה'דיגע שאלות. דער וואס פרעגט א משונה'דיגע שאלה ווערט בעפריעדיגט מיט א משונה'דיגע תשובה.

און אזוי האב איך טאקע געטהאן. איינער פרעגט אין זיין בריעף: ווי האט געהייסען דער שניידער ביי וועלכען אלכסנדר מוקדון פלעגט לאזען נייהען זיינע רעק? און איך ענטפער איהם: ער האט געהייסען יונה ליפשיין און האט געוואהנט אין סלוצק. א צווייטער פרעגט: וויפיעל שוהלען זיינען געווען אין שומרון? און איך ענטפער אין דעם „בריעפקאסטען": זעקס מתנגד'ישע שו־לען און דריי חסיד'ישע שטיבלעך. א דריטער וויל וויסען, אויב די מענשען פון דעם פלאנעט מארס זיינען בלאנדע אדער ברונעטע? און איך ענטפער: זיי זיינען אלע רויט ווי עשיו און האבען זומער שפרינקלעך. א פירטער, אונ־טער דעם נאמען „צוויי וועטענדע", האט זעהר נויטיג צו ערפאהרען, וואו איז אהינגעקומען דאס קעסטעלע אין וועלכען יוכבד האט משה רבינו'ן גע־לאזט שווימען איבער'ן נילוס? און איך שרייב: זי געפינט זיך אין אקספארד אין מוזעאום. אלע מיינע תשובות זיינען גלאט ארונטער. דער רעדאקטאר האט זיך געוואונדערט, איבער מיין „בקיאות" און די פרעגער זיינען מיט מיר צופריע־דען געווען אין העכסטען גראד.

אבער אייביגער גליק איז גאר אויף דער וועלט ניטא. טאמער האבען מיך מיינע חברים מקנא געווען מיין „עהרנ־אמט", האבען זיי באלד דערלעבט צו זעהן מיין מפלה. צווישען די בריעף מיט די שאלות וואס פלעגען אנקומען יעדען טאג אין דער רעדאקציע, האט איינע א מיסעס קנאפ געוואלט וויסען ווי מאכט מען א שטרודעל אז ער זאל „פשוט צו־געהן אין מויל"? איך ווייס ניט ווארום עס האט זיך מיר געוואלט דוקא אין דער דאזיגער פראגע עהרליך זיין און איך האב זיך וועגען איהר פערטראכט א סך מעהר ווי אויף אלע אנדערע שאלות. דער יצר הרע האט מיך אנ־גערעדט ארויסצוגנב'ענען א רעצעפט צו א שטרודעל פון א דייטשען אדער פון אן ענגלישען קאך בוך און איהם לאזען איבערדרוקען אין „בריעפקאס־טען", אבער די מורא אז מיינע חברים זאלען מיך ניט רופען „פלאגיאטאר", ד. ה. גנב פון פרעמדע ליטעראטור, האט מיך דערפון אבגעהאלטען. נאך א לאנ־גען ישוב הדעת האב איך מיך ענטשלא־סען מחבר צו זיין אן איינענעם רעצעפט צו א שטרודעל וואס זאל „פשוט צונעהן אין מויל" און האב איהר, למען זכות את הרבים, געלאזט אבדרוקען אויף דער פירטער פיידזש פון דער צייטונג.

און מיין שטרודעל האט ארייסגערו־פען א גאנצע רעוואלוציאן אין דער

(שלוס אויף זייטע 7)

אין יעדען נומער „עזות פנים" וועלען קומען דריי קארטונס וועגען דעם אלגעמיינעם אין אידישען לעבען אין קענעדא; אין יעדען נומער „עזות פנים" וועלען זיין אבטהיילונגען פאר טאראנטא, מאנטרעאל, וויניפעג א. ז. וו. פון אונזערע קארעספאנדענטען און מיטארבייטער; יעדער נומער „עזות פנים" וועט זיין מיט א רייכען אינהאלט הומאר, סאטירע און וויץ.

ווען מיר וועלען האבען די שטיצע פון אונזערע פריינד, ווען מען וועט אונז העלפען מאטעריעל און מאראליש, וועלען מיר אין גיכען מאכען דעם „עזות פנים" א צוויי אדער איין וועכענטליכען. מיר וועלען איהם פערגרעסערען, פערבעסערען און פערשעהנערען. ס'וועט זיך אין אייך וואס ווילען ניט דולדען קיין חניפה, קיין שמייכלעריי און אזוי ווייטער א. וו.

דער קענעדער

עזות פנים

דאס איז דער נאמען פון אַ נייער מאנאטליכער סאטירישער און הומאריסטישער צייטונג וואס וועט נעקסטען מאנאט ערשיינען אין וויניפעג.

מיר האבען אין קענעדא קיין איין צייטונג וועלכע זאל האבען מוטה גענוג און זאגען דעם אמת. אלע ניעדערטרעכטיגקייט פון קאפיטאליסטישען געזינדעל, אלע שווינדלען, הומבאג און בודעל פון פאליטישע קנאקערס, אלע געמיינהייטען און בלאף פון אונזערע כלל טהוער, אלין ווערט פערשוויגען, פערהלעט. דאס האט אונז, טאראנטא׳ר יונגע לייט, גענויט צו שטעלען זיך אין פערבינדונג מיט וויניפעגער און מאנטרעאלער פריינד און צוזאמען פרובירען אונזערע קרעפטע אויף ארויסצוגעבען א פרייע צייטונג וואס זאל אין א סאטירישען און הומאריסטישען טאן אויפדעקען פאר די קענעדער אידען אלעס וואס עס קומט פאר הינטער זייער רוקען. מיר זאלען קיינעם ניט שוינען און פאר אלעמען דעם אמת דערציהלען. מיר בעטען אלעמען וואס ווילען אונז העלפען מאטעריעל און מאראליש, אלע וואס פערשטעהען גלייך מיט אונז די נויטווענדיגקייט און די גרויסע נוצען פון אזא צייטונג, זיי זאלען זיך שטעלען מיט אונז אין פערבינדונג.

אונזער אדרעס פאר וויניפעג איז דערווייל צו אונזערע אגענטען, די אייגענטהימער פון פיפלס בוק סטאר

Der Kanader Asus Ponim **571 Selkirk Avenue**

אלע וואס ווילען אונז צושיקען מאטעריאל אדער ווילען זיך סובסקרייבען, אדער ווילען אונז מיט עטוואס בעהילפיג זיין, זאלען זייערע בריעף אדרעסירען אויף'ן דערמאהנטען אדרעס.

ווער עס קען האלטען אנשטאט א פען אין האנד — א בייטש וואס זאל שמייסען, א נאהייקעלע וואס זאל מיט א שמייץ קענען אראפרייסען די מאסקע פון אונזערע גאט סטראפטשעס, פון אונזערע קאפיטאליסטישע הויט שינדער; ווער עס קען מיט איין פען טינט זאגען א נוצליך און אין דער זעלבער צייט א שטעכיג ווארט — ווער עס קען דאס, זאל זיך שטעלען מיט אונז אין פערבינדונג.

מען האט אימער נור אונז אויסגעלאכט; מען האט שטענדיג אונז אנגערופען היין קעפ, יונגאטשעס, צאפילימטען, נעקריסטען און נאך אזעלכע צונעמענישען. אבער כל זמן מיר זיינען געווען שוואך און קליין האבען מיר פערביסען מיט די ליפען; יעצט איז קענעדא געוואקסען, מיר זיינען געווארען עזות פנים'ער, זאלען זשע אונזערע רייהען זויבער זיין און זאלען מיר ווייזען וואו שמוציג איז!

לעזט און סובסקרייבט זיך

אויף

דעם איד

מיר בעטען ביי קיינעם קיין שטיצע ניט, מיר האבען דאס ניט פערלאנגט זייט די צייטונג עקזיסטירט, דאס איינציגע וואס מיר בעטען אייך יא, איז, ווערט סובסקרייבער און בעצאהלט אייער סובסקריפשאן געלד.

א דאלאר שפיעלט ביי קיינעם קיין גרויסע ראלע ניט; א דאלאר הייסט אזוי גוט ווי צוויי סענט א וואך. און וואס פאר א ווערטה האט ביי א אידען 2 סענט א וואך? ווער שמועסט ווען איהר ווייסט אז דורך אייער סובסקריפשאן געלד ווערט געשטיצט און אויפגעהאלטען א אידישע צייטונג פאר דער וועסט.

דער „איד"

איז ניט קיין פארטייאישע צייטונג, זי בעלאנגט ניט צו קיין פארטיי, זי פערלאנגט ניט קיין שטיצע פון פארטיי געלדער. די צייטונג מוז זיין אן אונפארטייאישע, אום אמת צו דיענען די אינטערעסען פון איהרע לעזער און עס איז ניט מעהר ווי רעכט אז די, וועלכע האבען שוין איינגעזעהען די נויטווענדיגקייט פון א אידישער צייטונג אין דער וועסט, אז די וואס פערשטעהען די נוצען וואס א אידישע אונפארטייאישע צייטונג קען ברענגען, די אידען, זאגען מיר, דארפען דערום זיך סובסקרייבען און ווערען לעזער און פאטראנייזען די צייטונג.

זינט די צייטונג עקזיסטירט שרייבען מיר דאס ערשטע מאל אזא אויפרוף. מיר האבען אימער געדענקט אז דעם אידישען לעזער דארף מען דאס ניט זאגען, אז ער קען און דארף דאס אליין פערשטעהן.

אַלע וויניפעגער אידען ווייסען אַז מיר וואלטען געווען פערשפארט צו שרייבען אזעלכע אויפרופען, ווען מיר זאלען געווען וועלען פערקויפען די צייטונג צו א פאליטישען-בינטעל, ווען מיר זאלען געווען וועלען פערקויפען די אינטערעסען פון אונזערע לעזער. מיר האבען אבער די צייטונג בעסער איינגאנצען אבגעשטעלט און ניט געוואלט אז זי זאל רעגיערט ווערען פון ארחי פרחי און דערפיי זאלען ליידען די אידישע אינטערעסען.

יעצט איז אונזער איינציגער פערלאנג און איינציגע בקשה אז די וואס ווילען די צייטונג זאל עקזיסטירען, זאלען אליין ווערען סובסקרייבער און אויך זעהען אז זייערע פריינד און בעקאנטע זאלען ווערען סובסקרייבער.

ראמאן פון אמעריקאנער לעבען

ווען עס וועט זיך ענדיגען די גרויסע און זעהר אינטערעסאנטע ערצעהלונג „זשיד", וועלען מיר אנפאנגען צו דרוקען א ראמאן, געשריבען פאר'ן „איד" פון דעם ראמאניסט דר. בן גור, אויס נויארק, וואו עס ווערט געשילדערט דאס ארימע, דאס רייכע און דאס אויסגעלאסענע לעבען אין נויארק.

דער ראמאן, ניט קוקענדיג דערויף וואס ער איז שפאנענד פון דער ערשטער פארטזעצונג אן, איז א ריכטיג בילד פון דאס לעבען פון די אימיגראנטען אין נויארק, זייערע גייסטיגע און עקאנאמישע ליידען.

מיר, פון אונזער זייט, וועלען טהאן אלעס מעגליכעס אז די צייטונג זאל וואס אמאל בעסער און שעהנער זיין. און יעצט דארפט איהר אויך אנווענדען אביסעל מיה און אונז העלפען אין מאטעריעלען זינען.

ווערט סובסקרייבער, זעהט אז אייערע פריינד און בעקאנטע זאלען ווערען סובסקרייבער. סובסקריפשאן פאר א יאהר איז בלויז איין דאלאר, צוגעשיקט דורך פאסט $1.50

איהר קענט אונז אויך פיעל העלפען דערמיט וואס איהר וועט פאטראניזען אונזערע אדווערטייזער און ווען איהר קויפט עפעס ביי אונזערען אן אדווערטייזער, זאגט איהם אז איהר האט געזעהען זיין אדווערטייזמענט אין „איד". אויך דאס וועט אייך קיין געלד און קיין מיה ניט קאסטען און אונז וועט איהר דערמיט האבען געטהאן א געפעליגקייט.

אדרעס:

THE ISRAELITE

796 Main Street Phone St. John 2213

אדער

540 Anderson Ave. Phone St. John 431

מיין שטרודעל.

(שלום פון זייטע 5).

וויינערשער וועלט פון נויארק ביז סאן פראנציסקא. שוין אויפ'ן דריטען טאג נאך דעם ווי מיין „רעצעפט" איז פער־עפענטליכט געווארען, האבען ווייבער, ווייבלעך און דיענסט מיידלעך, קעכינס און סארוועיערס אויף מיר נעהאנעלט מיט בריעף און מיט פאסטעל קארדס, און וועלכען יעדע איינע מיט אן אנדער נוסח האט אויסגע'פטל'ט אלע בייזע חלומות צו מיין קאפ.

„מיסטער בריעפקאסטענמאן! קענט איהר מיר אפשר ערקלעהרען ווי מאכט מען דאס א שטרודעל פון לויטער ראָ־זינקעס און מאנדלען אהן א האר מעהל ווי איהר שרייבט אין אייער רעצעפט? פון אייער רעצעפט זעה איך אז אנ־שטאט צו ווערען א בעקער, האט איהר בעסער געדארפט ווערען א וועשער אין באד".

אדער:

„מיסטער בריעפקאסטענמאן! עס קען אנדערש ניט זיין, סיידען איהר נעהמט וויידזשעס ביי די נויארקער דאקטוירים פאר דער ארבייט זיי צו צושטעלען קראנקע, ווען דאס וואלט אנדערש גע־ווען, וואלט איהר ניט אנגעשריבען א רעצעפט צו א שטרודעל פון וועלכען אפילו קארבעט און פיטצסימאנס מוזען בעקומען א מאגענקאטאה, ווען זיי זא־לען פון איהם כאטש איין ביסען פער־זוכען. וואס האט געזאלט זיין מיה, מיין מאן, מיין טאטען און מאמען און אלע מיינע אבות, זאל אויסגעהן צו אייער פערדישען קאפ, אמן!"

אדער:

„מיסטער בריעפקאסטענמאן! ווען איך וואלט ניט געוואהנט פינף טעג רייזע מיט דער אייזענבאהן ווייט פון נויארק, וואלט איך געקומען און וואלט מיט אייך געלערענט בלק פאר די יסורים און די עגויים וועלכע איהר האט מיר אנגעמאכט מיט אייער שטרודעל. איך, נארישע אידענע, האב געגלויבט אז א בריעפקאסטענמאן מוז זיין א געבילדע־טער מאן און אז ער שרייבט א רעצעפט צו א שטרודעל מוז ער בוודאי זיין גוט. נו, האב איך מיך געלאזט איינריידען און האב אויף שבת אויסגעבאקען א שטרודעל פונקט נאך אייער רעצעפט. שבת אין דער פריה ווען מיין מאן איז געקומען פון שוהל און האט ברבה גע־מאכט, האב איך איהם געגעבען פער־בייסען א שטיקעל פון „אייער שטרו־דעל". קוים האט ער אראבגעשלונגען דעם ערשטען ביסען האט ער אנגעהוי־בען ברעכען גרין און געל. ער האט זיך צוקאכט ווי א גזלן, האט זיך אויף מיר געווארפען ווי א ווילדער טיגער און האט מיך ברוין און בלוי געמאכט. זאל דאס ווערען פון אייך וואס עס איז גע־ווארען פון מיינע בלאנדע צעפ. עס איז פון זיי קיין סימן ניט געבליבען. וואס נאך זאל איך אייך זאגען, מיסטער בריעפקאסטענמאן? איך בעט נור ביי גאט אז ער זאל אייך בעצאהלען ווי איהר האט עס פערדיענט!"

יעדער איינער וועט פערשטעהן אז איך האב די דאזיגע בריעף מיינע חברים ניט געוויזען. איך האב זיי צוריסען אין פיין פיצלעך און אריינגעווארפען אין וויסט באסקעט. אבער דאס האט מיר ניט נעהאלפען. מיין מפלה איז געקומען בהיסח הדעת ווי יעדער מציאה.

אין א שעהנעם פריה מארגען ווען איך בין געזעסען איינגעבויגען און האב געשוויצט איבער מיין „בריעפקאסטען" האט זיך די טהיר פון „עדיטאריעל רום" האסטיג און מיט גרויס רעש געעפענט און א אידענע מיט א רויטע פאטשיילע אויף די פלייצעס האט ממש ווי א באמ־בע אריינגעפלאצט אין רום.

— וואו איז דאס דער גנאמניק, דער עוכר ישראל, דער משומד להכעיס, דער כל בו'ניק, דער תרח, דער בריעפקאס־טענמאן? — האט זי געקוויטשעט אין „צע־דור" ווי טעטראזיני, להבדיל.

איך בין בלייך געווארען ווי א ניט דערבאקענע מצה. ענטפערען האב איך ניט געקענט. איך האב נור געפינטעלט מיט די אויגען ווי בועז ווען ער האט ביי זיך צופוסען געפונען די שעהנע רות.

אבער מיינע חברים וואס האבען פערשטאנען אז דא קאכט זיך פאר מיר א „פיינע קאשע", האבען אנגעוויזען אויף מיר.

— זיין באָרד און פאות וועל איך איהם אויספליקען, דעם כלב! — האט די אידענע ווייטער געקוויטשעט און האט זיך צו מיר א לאז געטהאן ווי א שפארבער צו א טויב. באלד אבער ווי זי האט דערזעהן אז עס ניטא וואס צו „פליקען", האט זי איהר קול'בעל ארויפ־געשרויפט אויף אן אקטאווע העכער און האט גע'טענה'ט: — סם המות'ניק, מיין דזשייקעלען האסטו פער'סמ'ט! דיין שטרודעל האט ער געגעסען! זאלען דיך ווערים עסען! ער האט זיך געבען געקייקעלט ווי א חזיר, געשריען: „מא־מע, ראטעווע מיך!" איך לויף אין אפ־טייק, ברענג קאסטאר אויל, גיב איהם איין, עס העלפט ניט! צוויי דאקטוירים געבראכט, זיי פאמפען אויס דאס מאגע־לע פון מיין עופה'לע, אויסגעפאמפט די שטיקלעך שטרודעל. פאמפען זאל מען דיך, גנאמניק, אויף יענער וועלט! דיין גליק וואס דו ביזט א גוי, עס האלט ביי דיר קיין האר אין דיין באָרד און פאות ניט געבליבען! צו פינף דאלאר האב איך די דאקטוירים געמוזט בע־צאהלען! זיי האבען זיך נאך געקרימט, זיי האבען מער געוואלט. און די דיינען טאקע נערעכט געווען, זיי האבען דאך מיין דזשייקעלען ממש פון טויט גערא־טעוועט. א סימן האסטו, איך האב גע־געבען א קאָין פערזוכען פון דיין שטרו־דעל, האט זי גלייך אזוי געגאיקעט, אז עס האבען זיך מיר טרעהרען אין די אויגען געשטעלט. הלוואי זאל מען דיך אין קורצען בעויינען טויטערהייד!

זי האט פון אונטער דער פאטשיילע ארויסגענומען א גרויסען שטרודעל, איינגעוויקעלט אין א נומער פון דעם „אידישען טעגליכען העראלד", האט עס א ווארף געטהאן אויף מיין דעסק און האט ארויסגעקוויטשעט:

— נא, דו ימח שמו'ניק! נא נעהם און ווערג זיך מיט דיין שטרודעל!

מיינע חברים האבען אויסגעשאסען אין א היסטערישען געלעכטער. מיין מפלה איז געווען פאלקאמען.

דעם זעלבינען טאג האט מיך דער פאבלישער געסעקט.

פאר די טאראנטא'ר סטרייקער

געזאמעלט דורך פ. ניומאן ביי מר. ס. אדעלמאן, דזש. ל., ס. יאנאווסקי צו 25 סענט, פ. נומאן 50 סענט, פ. סימקין 1 דאלאר, מ. גליקסבערג 2 דאלאר.

נעזאמעלט דורך סעם לזהודיק ביי מר. פענסאן, קארל שילער, א. פיזוערט צו 50 סענט, יצחק מינקאוו, א. באדאך, וו. מילארטשיק, ה. שער, ס. פאגט, י. לאנדער, ס. טשערוועסאווסקי, ה. בע־קער, מ. ווערייער, ל. קאדין, וועקסלער, פ. צוואנקין, ה. שאפירא, טעפערמאן, ד. ראזענבוים צו 25 סענט, ק. וואלד־מאן 20 סענט, מ. פיטערמאן 10 סענט.

ווער עס האט נאך געזאמעלטע געל־דער און ווער עס וויל נאך בײשטייערן זאל זיך ווענדען צו פ. ניומאן אין 880 מיין סטריט.

יונייטעד היברו טשאריטיס.

א מיטינג איז אבגעהאלטען געווארען פון דער יונייטעד היברו טשאריטיס דינסטאג 18טען יוני און עס איז בע־שלאסען געווארען אז מר. ש. בודניצקי זאל זיין דער קאלעקטאר. מיר בעטען יעדען אידען מיטצוהעלפען מיט ווי־פיעל ער קען און זיך פערשרייבען פאר מעמבערס.

מפ"מ אצל מר. בין נאסף ע"י השו"ב איידעלמאן $15 עבור הת"ת. דאס געלד איז איבערגעגעבען צו מר. מילמוט.

פערזענליכעס.

איך בין א יונגערמאן (אן אלמן), 35 יאהר אלט, האב א גרויסע פארם און אפיסעל געלד, קיינע קינדער, קען גוט ענגליש, בין גוט בעלעזען, ראדיקאל געזאנען, זוך די בעקאנטשאפט מיט א מיידעל אדער אלמנה ניט עלטער פון מיר. בין גרייט צו פערלאזען די פארם. קיינע שדכנים, שריפטליך זיך ווענדען The Israelite, For N. N., 796 Main St. (42

The Walker Canada's Finest Theatre

יעצט און שבת מאטינע

בלענטש בייטס אין דער קאמעדיע

„נאבאדיס ווידאו"

אב. פון $2 ביז 25 ס., מאט. $1.50 ביז 25 ס.

די גאנצע נעקסטע וואך

די סוקסעספולע קאמעדיע

באנטי פולס די סטרינגס

פון גראהם מאפאט

מיט 35 סקאטלענדער אקטיארען. האט געהאט דעם גרעסטען בייפאל אין נויארק און אין לאנדאן.

פרייזען פון 2 דאלאר ביז 25 סענט.

Empress

PORTAGE AVE. EAST

WHERE EVERYBODY GOES

DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE

פון מאנטאג 24טען יוני 3 פארשטעלונגען טעגליך: 3 אוהר נ. מ., 8 אוהר און 9.30 אב.

דהי סיל וויט דהי הומאן בריין

די דריי ברידער טראוועלערס וואס וועלען אייך איבערראשען מיט זייערע קונצען

דזשעק אללמאן, דער איירישער טענאר

דהי ליפ אירס גוירלס, די נייע קאמעדי עס נעהמט אנטהייל פרידריך וואלס

דזשאו קוק

דער בעוואוסטער וואדעווויל קינסטלער

לאוו און עדווארד

פראכטפולע סילאפאניסטען

עמפרעס קאפ, שעהנע בילדער.

עמפרעס ארק., מוזיק די גאנצע צייט.

פרייזען: אבענד 10, 20, 25 און 35 סענט, מאטינע 10, 15 און 25 סענט.

פערגעסט ניט מיטצונעהמען דאס רעטעניש בעת איהר קויפט א טיקעט. 2 טויזענד פרייזען ווערען צוטהיילט.

ROYAL Theatre.

אונטער א נייע מענעדזשמענט.

שעהנסטע בילדער, די נייעסטע סאנגס, בעקוועמער פלאץ

פראגראם געביטען דריי מאל א וואך.

אין די וואקער.

פונ'ם 24טען יוני, די גאנצע וואך ווערט געשפיעלט אין די וואקער די בע־וואוסטע סקאטלענדער פיעסא „באנטי פולס דהי סטרינגס". ווען מיר ווילען אייך זאגען עטוואס ויענען דיזער פיעסא שיקען מיר אייך אב א קוק צו טהאן וואס עס האט וועגען איהר געשריבען די קריטיק. עס איז כמעט קיין איין צייטונג אין נויארק און אין לאנדאן ניטא וואס זאל ניט לויבען די פיעסא. דער „נויארק דזשורנאל" שרייבט: „דיזע פיעסא איז דאס וואונדער פון דער טהע־אטער וועלט". די נויארק „העראלד" שרייבט: „די פיעסא מונטערט אויף יע־דען טהעאטער בעזוכער". די „נויארק ווארלד" שרייבט: „די פיעסא „באנטי פולס דהי סטרינגס" ברענגט לעבען און אויפמונטערונג אין טהעאטער און אמו־זירט דאס פובליקום.

היינטיגע וואך און שבת מאטינע טרעט אויף אין די וואקער די בעריהמ־טע שוישפיעלערין בלענטש בייטס אין דער קאמעדיע „נאבאדיס ווידאו".

אין די עמפרעס.

דאס עמפרעס טהעאטער אנאנסירט איבעראל אז דאס איז דאס איינציגע פלאץ וואוהין אלע געהען. און דאס איז גאנץ ריכטיג. דען דאס איינציגע טהעאטער וואו מען קען זיך אמוזירען גרויסארטיג איז די עמפרעס טהעאטער וואו אלע וואך איז א רייכע פראגראם פון די בעסטע ארטיסטען אויף דער וואדעוויל ביהנע. דאס עמפרעס טהע־אטער געווינט אלע וואך, אלע טאג נייע סימפאטייזער און פאטראניזער, דען מען ווייס איבעראל אז די עמפרעס בעמיהעט זיך צופריעדענצושטעלען איהרע בעזוכער אויפ'ן בעסטען אופן. געהט איין מאל אין די עמפרעס און איהר פערבלייבט איהר שטענדיגער פאטראנייזער.

אויף נעקסטע וואך האט די עמפרעס פאר אייך א זעהר רייכע פראגראם. זעהט דעם אדווערטייזמענט אין דיזער צייטונג און איהר וועט זיך איבערצייגען אין די ריכטיגקייט. אין די עמפרעס ווערט געשפיעלט דריי מאל טעגליך.

ב. מילער און י. הורעוויטש

ווער ווייס ניט אז אין 824 מיין סטריט איז

די פיפעלס בוק סטאר

אלע נייעסטע ווערק אין ענגליש און אין אידיש, אלע צייטונגען ענגלישע, אידישע און רוסישע; פערשיעדענע מעטהאדען אין עברית בעברית, אידיש באידיש, עברית באנגלית; אלע ענגלישע מענעזינס, סטיישיאנערי, בילדער, ספרים, אנזיכטסקארטלעך. בקיצור, אלעס וואס איהר דארפט און דעם ליין קריגט איהר אין

מיין בראנטש, 824 מיין סטריט

אדער אין

צווייטען בראנטש, 571 סעלקירק עוועניו.

פהאן סט. דזשאהן 143

קאנטרי אָרדערס פינקטליך אַטענדעט.

די שיף ס. ס. וויניטאבא

האט פון דעם 1טען יוני אנגעהויבען ארויסצופאהרען צוויי מאל טעגליך פון לאסטעד סטריט דאק. א גרויסארטיגען טריפ אויך יעדען זונטאג.

HYLAND NAVIGATION CO.

נעהמט א פארט רודזש קאר, אדער פארטיידזש, בראדוויי, אדער א סט. באניפייס קאר, וועט זי אייך פיהרען ביז נארד צו יוקליד עוועניו.

אפיס פהאן מיין 248 — דאק פהאן סט. דזשאן 731

לערנט זיך צו זיין א ריכטיגער ביזנעסמאן!

יעדער קליינער ביזנעסמאן דארף וויסען צו יעדער צייט וויפיעל ער פערמאגט, וויפיעל מען איז איהם שולדיג און וועמען ער איז שולדיג. יעדער קליינער ביזנעסמאן דארף פיהרען ריכטיגע ביכער.

פאר א קליינער פרייז קענט איהר אויספיהרען אז איך זאל קומען צו אייך איין מאל אדער צוויי מאל אין וואך און אייך איינפיהרען ביכער ווי אין די גרויסע אפיסעס.

איך גיב אויך לעסאנס אין בוק־קיפינג אין אידיש און אין ענגליש.

מיין אדרעס איז:

ARON GOLDMAN, c. o. THE "ISRAELITE", 796 Main Street

SALTZMAN & LIPSHITZ

ח. זאלצמאן, סיוויל אינזשיניער, נעהמט אן צו צייכנען פערשיעדענע פלענער פון הייזער, קאטעדזשעס, בלאקס און אלערהאנד געביידעס. אויך נעהמען מיר אן קאנטראקטס אויף צו בויען אלערהאנד געביידעס. דארפט איהר עטוואס בויען? דאן קומט און בעראטה זיך מיט אונז. מיר וועלען אייך גאר ניט רעכנען דאפיר.

זאַלצמאַן און ליפשיץ — 876 מיין סטריט

פהאן סט. דזשאהן 761

א. קארלסאן, 907 מיין סט. פהאן סט. דזשאן 1954

מיר זיינען היימישע מענשען

אז איהר האט ניט אינגאנצען מזומן קענט איהר קריגען אויף אויסצוצאהלען פארניטשור ביי

מאקס ווארהאפט, 851 מיין סט.

אויך הארדווארע, פיינט, גלאז. א גרויסען סטאק בייבי קערידזשעס.

פהאן סט. דזשאהן 1988 (521

צו פערקויפען

א גראסערי סטאר מיט א בילדינג אין א גר טען לאקיישאן, צווישען פאראיינערס, וועט פערקויפט ווערען בילינ פאר קעש. זיך ווענדען ט. ד. פערליי, ביי טאג אין 214 דאפרין אדער אין 576 באראוס אין אב. (41

פאטראנייזט אונזערע אדווערטייזערס.

עקסקורשאן און פיק־ניק

פעראנשטאלטעט פון פעראין „אידישע יוגענד" אויף

זונטאג דעם 30טען יוני.

די „שיף" וועט אבגעהן פון נארוואוד פרידזש קיין ריווערסייד פארק. די סט. באני־פאס קאר פיהרט ביז נארוואוד פרידזש. טיקעטס 50 סענט.

צו בעקומען אין פיפעלס בוק סטאר, 824 מיין סט. און 571 סעלקירק עוועניו, אין ציוקין'ס בארבער שאפ, 581 סעלקירק עוועניו, ביי פ. ניומאן, 880 מיין סט. און ביי אלע מעמבערס פון פעראין.

פאר אייערע אינטערעסען

איז וויכטיג אז איהר זאלט האבען די שעהנסטע פרינטינג. נוטע און שלעכטע פרינטינג קאסט אייך איין געלד, ווען איהר האט אבער שעהנע פרינטינג צייגט עס דעם געשמאק פון'ם ביזנעס מאן. ווען איהר שיקט אייערע בריעף, סטייט־מענטס, ענוועלאפס א. ד. ג. און זיי האבען א שעהנעם אויס־זעהן, געווינט איהר דער־מיט דעם קאסטימער.

טעלעפאנירט אפ 3040 מיין און אונזער אגענט קומט צו אייך

The Modern Printing Co.

M. Glucksberg, Prop.

318 Hargrave Street Phone Main 3040

ווען איהר פאהרט קיין מט. קלעמענס מיש.

דאס בעוואוסטע מינעראל פאדע פלאץ פאר רהוּמאטיזם און אנדערע פערשיעדענע קראנקהייטען, סטאפט אין

סאנפט'ס אפ טו דייט און סטריקטלי כשר האטעל

אין דעם שעהנסטען און בעסטען אידישען האטעל אין שטאדט, מיט אלע בעקוועמליכקייטען ווי הייסע און קאלטע וואסער אין יעדען צימער, גרויסארטיג אויסגעפארנישט און בעוואוסט אלס דאס בעסטע מעביל הויז. די פרייזען זיינען מעסיגע. אנפראגען פינקטליך בעאנטווארטעט.

Sanft's Hotel, 30. 50. Walnut St., mt. Clemens, mich.

בעוואוסט אלס פאראדיז פון מט. קלעמענס, מישיגאן.

א זעלטענער פאל.

א גרויסער אויספערקויף.

אורזאכע: טשענדזש אף מענעדזשמענטס

מר. יעקב חמעלניצקי האט אנגעפאנגען א גרויסען סייל אין זיין סטאר, 62 דערבי סט. וועלכער וועט אנהאלטען ביז שבת 29טען יוני 10 אוהר אבענד.

דיעזער סייל איז ניט קיין בלאף אדער פייק ביזנעס, נור א ריכטיגער באנא־פייד סייל וואו ווארע אין אלע ליינס ווי קלאדינג, פארנישינגס, בוטס און שוהס, דריי גודס א. ד. גל. ווערט פערקויפט צו זעהר נידעריגע פרייזען, וואו יעדער דאלאר וועט אייך אריינברענגען ווארע אויף דער ווערטה פון 2 דאלאר.

פערפעהלט ניט דיעזע זעלטענע געלעגענהייט און קומט צוגעהן אין מאסען.

עס ווערען אנגענומען אבאנעמענטען אויף'ן מאנאטשריפט

„וואוהין".

ארגאן פאר די אינטערעסען פון דער אידישער עמיגראציע און קאלאניזאציע ערשיינט אין קיעוו, רוסלאנד

אין דעם מאנאטשריפט „וואוהין" נעה־מען אנטהייל די גרעסטע און בעוואוס־טע אידישע שרייבער פון אייראפא און אמעריקא, אייגענע קארעספאנדענטען אין אלע וועלט טהיילען

דער אבאנאמענטס פרייז:

אין רוסלאנד 1 רוב. 50 קאפ. א יאהר,

אין אויסלאנד 1 רוב. 80 קאפ. א יאהר.

רעדאקטאר דר. ד. יאחעלמאן.

ארויסגעבער אינזשיניער ל. לעוו.

Redaction "Vohin".

Kieff, Malo-Vasilkovska, 29, Russia.

צו אלע פעראיינען

מיר בעטען אלע פעראיי־נען, סאסייעטיס, קאנ־גרעגיישאנס א. ד. גל. אונז אריינשיקען זייערע בעריכטען ניט שפעטער ווי יעדען דינסטאג פריה און אויך ניט אבלעגען פון איין מיטינג אויף'ן צווייטען, נור פון יעדען מיטינג בעזאנדערע בע־ריכטען, קורץ און אויף איין זייט פאפיער גע־שריבען.

פאר קהל'שע אנאנסען רעכנען מיר 25 און 30 סענט א אינטש

דער „איד" מאכט דזשאב פרינטינג

איד מיניסטער אין ענגלאנד.

סיר רופוס אייזיקס, דער אידישער אטארני דזשענעראל פון ענגלאנד איז אפאינטעט געווארען אלס מעמבער אין מיניסטארען קאבינעט. היינטיגע וואך איז בעקאנט געווארען אז דער קעניג האט געגעבען אויף דעם זיין צושטי־מונג. דאס איז דער ערשטער פאל אין ענגלאנד אז אן אטארני דזשענעראל זאל אפאינטעט ווערען אלס מיטגליעד פון מיניסטארען קאבינעט.

רבי כהנאוויטש אין קאלגארי

דער רב רבי י. כהנאוויטש איז יעצט צו גאסט אין קאלגארי, וואוהין ער איז ארויסגערופען געווארען טעלעגראפיש צו א דין תורה. ווי מען ניט איבער איז יעצט אין קאלגארי' א ספסוק איבער בשר כשר און דער רב איז ארויסגערו־פען געווארען צו סעטלען און אויס־גלייכען דעם ספסוק.

ביי די בני ציון.

א מאסען פערזאמלונג ווערט פער־אנשטאלטעט אין עדת ישורון שוהל זונטאג דעם 23טען יוני אום 8 אוהר אבענד צו דעם אבשיעד פון די דעלע־גאטען צום ציוניסטישען קאנווענשאן אין אטאווא. עס וועלען רעדען הרב י. כהנאוויטש, א. אסאווסקי, רעוו. כשדן, ה. שילער. עס וועלען דיסקוטירט ווע־רען די אינסטרוקציאנען צו די דעלע־גאטען. אלע זיינען ווילקאמען. ציוניס־טען זיינען פערפליכטעט בייצוואוה־נען דעם מיטינג.

ציוניסטישער פעראין אין קילדאנאן

דער ציוניסטישער אוטינג אין קיל־דאנאן האט זיך איינגעגעבען אויף דעם בעסטען אופן. אבוואהל דאס וועטער איז ניט געווען גינסטיג, דאך זיינען א צאהל ציוניסטען געווען אם פלאץ. דער מאס מיטינג איז געווען זעהר אן ענטהוזיאסטישער און זיך געענדיגט מיט דער גרינדונג פון א נייעם פעראין „אגודת ציון בקילדאנאן". פאלגענדע אפיסערס זיינען עלעקטעד געווארען: מר. סנוקל פרעזידענט, ד. קאפלאן וויים פרעזידענט, א. פיאלקאף טרעזשורער, א. בעלאיעווסקי סעקרעטאר, מ. לעווין קאנטראלער. איבער א זייטיגער סבה האט דער רב ניט געקענט זיין, ער האט אבער פערשפראכען צו זיין צום נעק־סטען מיטינג פון פעראיין ביים איינ־שווערען די אפיסערס.

האלבער מיליאן דאלאר אין 1 טאג.

פאר א האלבען מיליאן דאלאר ער־לויבניסע פאר בילדינגס איז ארויסגע־געבען געווארען מיטוואך דעם 11טען יוני. פאר 70,000 דאלאר וואהנונגען, פאר 125,000 דאלאר צוויי אפארט־מענטס בלאקס, 50,000 דאלאר איין ביזנעס בלאק און 20,000 דאלאר א גאראזש.

קאבאלט, אנט. פערברענט.

דער גאנצער ביזנעס צענטער פון קאבאלט, אנט. איז אוועק אין פלאמען. דאס פייער האט אויסגעבראכען אין א מאווינג פיקטשור פלאץ, ווערענד דאס טהעאטער איז געווען געפאקט מיט מענשען. אלע האבען זיך אבער אוס־פעיעט צו ראטעווען, א דאנק דער גע־לאסענער האנדלונג פון'ם מענעדזשער און פיאניסט. דאס פייער האט זיך שנעל פערשפרייט איבער'ן גאנצען ביזנעס צענטער פון שטאדט, פערניכ־טענדיג איין געביידע נאך דער צוויי־טער. די פייער לייט זיינען געוועזן הילפלאז און ארויסגערופען פייער בריגאדעס פון אנדערע שטעדט. ווען יענע זיינען אנגעקומען איז קוים גע־לונגען צו פערלעשען דאס פייער.

פראנקרייך פערליערט פיער שיפען.

ביי די נייווי מאנעוורעס אין פראנק־רייך זיינען פערלארען געגאנגען פיער סובמאשין שיפען. די לעצטע שיף „וואדאוועור" איז נעגאנגען צו גרונד צוזאמען מיט קאמאנדיר און די גאנ־צע מאשינעס. קיין איינעם האט זיך ניט געקענט ראטעווען.

דריוורי'ס ריידוואוד לאגער.

די בעסטע אין מארקעט.

געמאכט ביי די בעוואוסטע

Golden Key Brand Aerated Waters Ale and Stout Winnipeg, Manitoba.

די נייע צייל\u05b8אן טעה

איז שוין אנגעקומען צו

אטרובין בראדערס

390 סעלקירק עוועניו

פהאן סט. דזשאן 1933

אלע אונזערע קאסטימער הא־בען זיך שוין איבערציינט אין אונזערע מעסיגע פרייזען סיי אין גראסערי און סיי אין אונזער נייער ליין דריי גודס, מענס פארנישינג און שוה ווארג.

היברו אימיגריישאן פראגרעסיוו סאסייעטי אף ווינניפעג.

האט דעם צוועק צו העלפען דעם אימיגראנט אריינצוקומען אין לאנד און צו העלפען איהם ווען ער איז שוין אין לאנד. יעדער איד מוז זיין א מעמבער ביי אונז, ווייל יעדער איד האט פריינד אדער קרובים וואס דארפען קומען אין דעם פרייען לאנד. העלפט דעם אימי־גראנט. ווערט מעמבערס אין אונזער סאסייעטי. נאך איינצעלהייטען זיך ווענדען צום סעקרעטאר ס. קערנער אין 520 רעדוואוד עוועניו אדער אין 183 אלעקסאנדער עוועניו. פהאן מיין 82) .1173

א קינד אין דער נאטור ענד וויים

אז דער בעסטער פלאץ צו קויפען שיך איז אין

ספיוואק'ס שוך סטאר

577 סעלקירק עוועניו

די בעסטע שיך צו די בילינגסטע פרייזען

צו פערדענטען א בריק קארנער סטאר מיט 5 פול מאדערן רומס, באטה, קיטשען, פול סעלער אין סאוטה וועסט קארנער סט. דזשאהן און ענדריוס עוו. זיך ווענדען צו ה. י. **קאפלאנאוויטש** 536 סט. דזשאהן עוועניו, פהאן סט. דזשאהן 892.

: : זעכציג לייט געזוכט : :

זיך באלד אויסלערנען די בארבער טרייד. בלויז 8 וואכען פאדערט זיך אויסצולער־נען. טולס פריי און ווידזשעס אין לעהרע צייט. א שטעלע געזיכערט פון $16 ביז $20 וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע לא־קיישאנס וואו איהר קענט זיך עפענען א ביזנעס אליין. גרויסע פאדערונג פיר באר־בערס. שרייבט פאר אומזיסטע קאטאלאג. בעסער קומט אליין. אויב איהר ווילט זיין א גוטער בארבער, מוזט איהר לערנען ביי **The International Barber College** אלעקסאנדער עוו. 1טער ווערסט מיין סט.

Fraser, Bender and Co.

צו 5 אקער ניט ווייט פון שטאדט ווערט פערקויפט צו זעהר לייכ־טע פיימענטס, גוט פאר גארטען, דעירי. אין ניכען געהט דארטען דורך א קאר. זיך ווענדען צו

י. בענדער

447 Main St. Phone Main 9451

זייט ניט קיין חכם

אז איהר ווילט בילדען א הויז, זאלט איהר זיך פריהער זעהן מיט

: ל. האלפענני :

פלאמבער און קאנטראקטאר

883 מיין סטריט

אפיס פהאן סט. דזשאן 1830

רעזיד. פהאן סט. דזשאן 2217

ליפט אדער געהט פאוואליע.

איהר קענט זיך געהן ווי איהר ווילט, אייער זייגער אבער דארף געהן פינקטליך. דאס קען פאר אייך טהאן **נ. טשערנאק, 876 מיין סטריט** וואו איהר קריגט אויך פערשיעדענע דזשולערי, וואגה־זייגערס און פאקעט זייגערס.

ל. סגל

סיין פיינטער

825 מיין סטריט

סיינס אין פערשידענע שפרא־כען, פיינטינג און דעקארייטינג

% גרענד קלאדינג סטאר

800 מיין סטריט

איז יעצט א ספעשיל

סייל אויף העמדער און שיך

העמדער פון 2 ביז $3 ווערען פערקויפט צו $1.25, שיך פון 5 און $6 פאר $2.95, מענער סליפערס פון 3 און $4 ווערען פערקויפט צו $1.95.

זשיד

„זשיד", איז אן ערצעהלונג, אנגעשריבען פון דעם רוסישען שריפטשטעלער

ג. א. מאטשעט,

וועלכער האט געלערנט צוזאמען מיט א אידישען דאקטאר אין אוניווערזיטעט. דער דאקטאר האט קיין אנדער נאמען ניט געהאט ביי זיינע חברים ווי „זשיד". דער רוסישער שרייבער, מאטשעט, האט זיך פעראינטערעסירט מיט דעם אידי־שען דאקטאר און האט אין דער ערצעהלונג „זשיד" געשילדערט די כאראקטע־ריסטיק, דאס לעבען און די לייסטונגען פון דעם אידישען דאקטאר.

דיעזע ערצעהלונג איז ספעציעל איבערזעצט געווארען פאר'ן „איד" פון דעם יונגען טאלאנטפאלען דיכטער

מיכל קאפלאן.

נעקסטע וואך וועט זיך דיזע אינטערעסאנטע ערצעהלונג אנפאנגען צו דרוקען אין „איד"